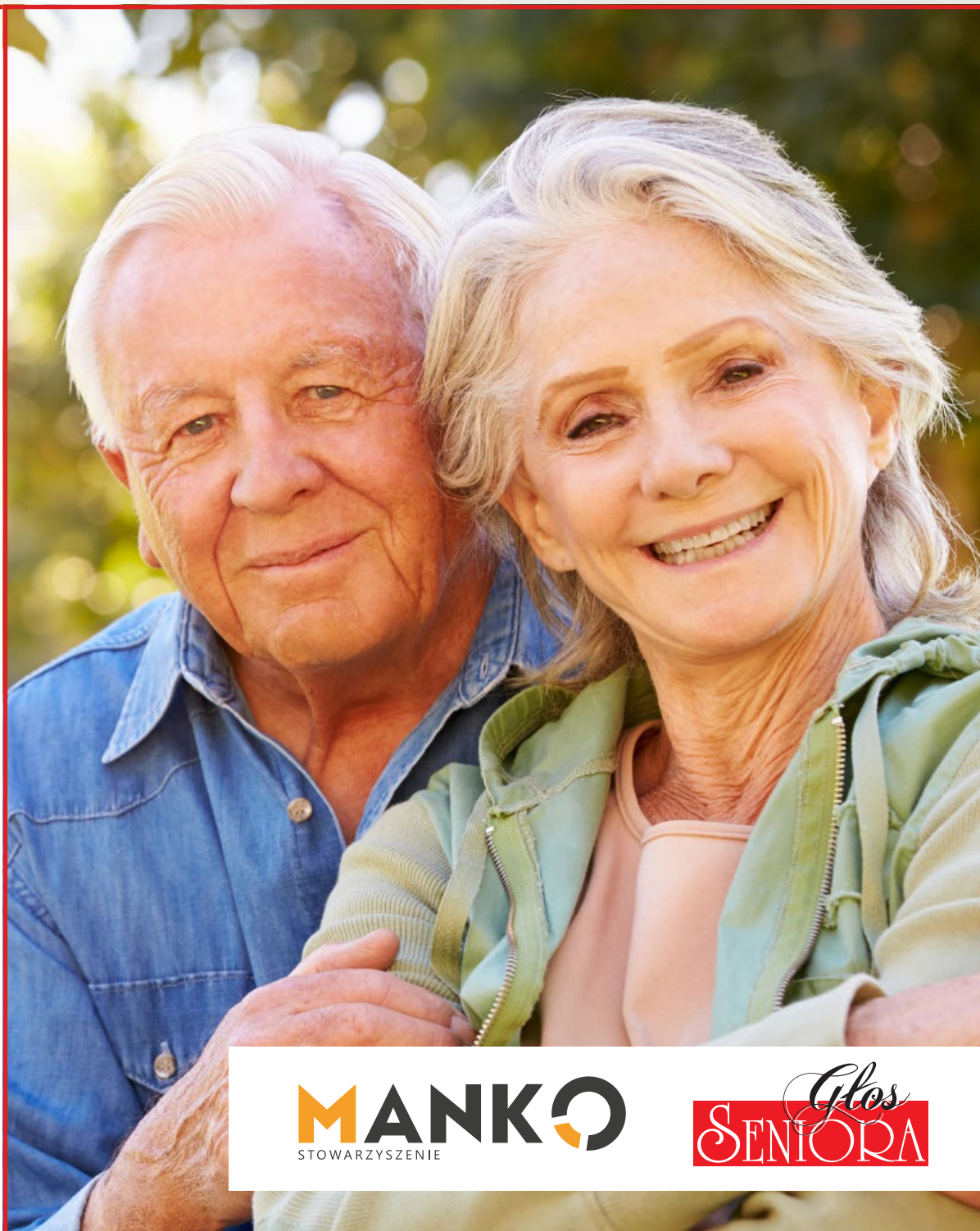

RAPORT BADANIE POTRZEB SPOŁECZNYCH SENIORÓW 2024

Raport prezentuje wyniki badania potrzeb seniorów, skupiając się na barierach i motywacjach wpływających na ich aktywność społeczną i obywatelską. Zebrane wnioski wspierają tworzenie programów odpowiadających na realne potrzeby osób starszych w Polsce.

www.glosseniora.pl

MANKO
STOWARZYSZENIE

Głos
SENIORA

SPIS TREŚCI

2	O STOWARZYSZENIU MANKO – GŁOS SENIORA
3	O BADANIU
4-7	EKSPERCI RAPORTU
8-9	METODOLOGIA BADANIA I METRYKA
10-13	WYNIKI Z MODUŁU: UCZESTNICTWO W ŻYCIU SPOŁECZNYM
14-19	WYNIKI Z MODUŁU: DOSTĘP DO TECHNOLOGII
20-29	WYNIKI Z MODUŁU: DOSTĘP DO USŁUG
30-41	WYNIKI Z MODUŁU: POTRZEBY SPOŁECZNE I BEZPIECZEŃSTWO
42-43	WYWIADY POGŁĘBIONE – WNIOSKI
44	ZAPROSZENIE DO WSPÓŁPRACY

O NAS

Stowarzyszenie MANKO – Głos Seniora jest organizacją pozarządową, która od 25 lat prowadzi skuteczne kampanie i programy społeczne mające uznanie nie tylko w Polsce, ale także za granicą. Kampanie „Lokal bez papierosa”, „Polska bez dymu”, „Nie pal przy dziecku” i „Palenie jest słabe” doprowadziły do wprowadzenia zakazu palenia tytoniu w miejscach publicznych. Podjęliśmy również tematykę profilaktyki HIV/AIDS, pigułek gwałtu czy ekologii.

Ze względu na starzejące się społeczeństwo od 15 lat z powodzeniem zajmujemy się polityką senioralną – edukacją, aktywizacją i obroną praw osób starszych, a także przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu, językowemu, ekonomicznemu i infrastrukturalnemu. W 2012 roku ukazał się pierwszy numer ogólnopolskiego magazynu Głos Seniora. Dzisiaj jest wydawany w nakładzie 35–40 tysięcy egzemplarzy.

Flagowym projektem stowarzyszenia MANKO jest program „Ogólnopolska Karta Seniora” zrzeszający już ponad 650 tysięcy seniorów, 4,3 tysiące firm oraz 280 gmin, które stały się partnerami programu „Gmina Przyjazna Seniorom”. Oprócz kampanii angażujących wiele środowisk organizujemy jedną z największych imprez dla osób starszych w Europie – Międzynarodowe Senioralia w Krakowie.

Dzięki prężnemu rozwojowi i doświadczeniu nasi przedstawiciele zasiadają w Radzie Dostępności przy Rzeczniku Praw Pacjenta, Radzie Dostępności przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, Radzie ds. Polityki Senioralnej przy Minister ds. Polityki Senioralnej w KPRM. Przez lata zostaliśmy uhonorowani wieloma nagrodami i wyróżnieniami: Srebrnym Krzyżem Zasługi od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Amicus Hominum i Kryształami Soli od Marszałka Województwa Małopolskiego, Złotymi Spinaczami, Białym Krukiem, Laurami Magellana, Medalem Obywatelskim oraz tytułami „Lider Wolontariatu”, „Lider Zmian” i „Lodołamacz”.

O BADANIU

Głos SENIORA

Głównym celem „Badania potrzeb społecznych seniorów 2024” jest zrozumienie i szczegółowa analiza aktualnych potrzeb społecznych osób starszych, ich poziomu zaangażowania w rozwój lokalnej społeczności oraz zadowolenia z wszelakich usług i opieki zdrowotnej znajdującej się w otoczeniu seniora. Dzięki badaniu dowiedzieliśmy się, jakie formy aktywności interesują seniorów najbardziej i jakie bariery hamują ich przed udziałem w życiu społecznym. Raport ma pomóc organizacjom, instytucjom i samorządom wypracować odpowiednie rozwiązania oraz programy aktywizacyjne, które poprawią jakość życia osób starszych w Polsce. Mamy głęboką nadzieję, że wnioski pochodzące z niniejszego raportu wpłyną na decydentów działających w zakresie polityki senioralnej.

W badaniu skupiliśmy się na czterech obszarach badawczych odgrywających kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu polskich seniorów:

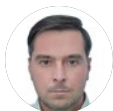
- 1 Udział seniorów w życiu społecznym i działaniach lokalnej społeczności.
- 2 Dostęp do technologii, Internetu i szeroko pojęta cyfryzacja.
- 3 Dostęp do usług i pomocy społecznej oraz opieki zdrowotnej w najbliższym środowisku seniora.
- 4 Szeroko pojęte bezpieczeństwo osób starszych oraz ich wizerunek w poskim społeczeństwie.

EKSPERCI RAPORTU: BADANIE POTRZEB SPOŁECZNYCH SENIORÓW 2024

prof. dr hab. n. med. Agnieszka Neumann -Podczaska

Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu w Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie, dyrektor Instytutu Senioralnego, profesor w Pracowni Geriatrii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Prezes Polskiego Towarzystwa Opieki Farmaceutycznej, ekspert MZ, stypendystka Fulbrighta, twórczyni pierwszych Punktów Opieki Farmaceutycznej w Polsce, autorka ponad 150 prac naukowych.

dr n. med. i n. o zdr. Andrzej Lejczak

Specjalista fizjoterapii, technik ortopeda, zaprzysiężony biegły sądowy w rehabilitacji medycznej. Prezes Krajowej Izby Domów Opieki, fundator Fundacji Senior-Care, inicjator projektów prosenioralnych. Członek zespołów krajowych i międzynarodowych projektów dla osób starszych. Autor publikacji z zakresu fizjoterapii seniorów.

Aleksandra Niwińska

Ukończyła studia licencjackie z Marketingu i Zarządzania oraz magisterskie z Socjologii Mediów i Biznesu. Ma ponad 6 lat doświadczenia w marketingu dla firm różnej wielkości. W pracy magisterskiej zbadała stosunek Polaków do uzależnienia od technologii, prowadząc badania na reprezentatywnej grupie. Aktywnie działa w unijnych projektach wspierających zdrowie dzieci i młodzieży.

dr inż. Anita Richert-Kaźmierska

Pełnomocnik Wojewody Pomorskiej ds. Rodziny, Polityki Społecznej i Senioralnej. Członkini Rady ds. Polityki Senioralnej przy Ministerze ds. Polityki Senioralnej. Wykładowczyni na Politechnice Gdańskiej, Wydział Zarządzania i Ekonomii.

Dagmara Szymczak

Coachka kobiet 50+ wspierająca zmianę kariery i budowanie nowej tożsamości zawodowej. Ekspertka w obszarze długowieczności i senioralnym, członkini Rady ds. Polityki Senioralnej przy KPRM. Prezeska Fundacji Dignum. Laureatka Forbes 50 po 50 (2023) i Forbes Women 50 po 50 (2024). Promuje rozwój, integrację i aktywne starzenie się jako wartość.

Joanna Mielczarek

Absolwentka Wydziału Nauk Społecznych Akademii Świętokrzyskiej i Podyplomowych Studiów Prawa Pracy UŁ. Ekspertka w organizacji wsparcia dla osamotnionych seniorów i wolontariatu długoterminowego. Od 2004 roku związana z trzecim sektorem, obecnie Dyrektorka Operacyjna Stowarzyszenia mali bracia Ubogich. Inicjatorka ponad 30 projektów wspierających seniorów i promujących dialog międzypokoleniowy.

Łukasz Salwarowski

Prezes Stowarzyszenia MANKO i Międzynarodowego Instytutu Rozwoju Społecznego, redaktor naczelny Głosu Seniora, ekonomista, socjolog, działacz społeczny. Inicjator programu Gmina Przyjazna Seniorom, Ogólnopolskiej Karty Seniora i Senioraliów w Krakowie. Członek rad przy Rzeczniku Praw Pacjenta, MFIPR oraz KPRM.

Igor Marczak

Wiceprezes Fundacji SeniorApp i współzałożyciel aplikacji mobilnej SeniorApp. Absolwent Etnologii Uniwersytetu Łódzkiego, posiada ponad 30-letnie doświadczenie w branżach FMCG i B2B, współpracując z wieloma markami. Zaangażowany społecznie – związany z harcerstwem, muzyk amator i dumny dziadek. Projektuje innowacje w opiece senioralnej i działa aktywnie w polityce senioralnej.

prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis

Specjalistka geriatricznej i medycyny paliatywnej, kierownik Katedry i Kliniki Medycyny Paliatywnej UMP. Absolwentka European Academy for Medicine of Aging, przewodnicząca PTG, członkini ELTECA i ekspertka ds. opieki senioralnej. Współtwórczyni standardów opieki geriatricznej, autorka 300+ publikacji o starości i geriatricznej.

Małgorzata Miś

Prawnik, od 2016 r. Prezes Stowarzyszenia Ochrony Konsumentów Aquila, koordynatorka projektów konsumenckich, trenerka i autorka publikacji z zakresu prawa konsumenckiego. Członkini Rady ds. Polityki Senioralnej (2024-2026). Specjalizuje się w tworzeniu treści prawnych dla konsumentów oraz praktycznym wykorzystaniu ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

PRZEDSTAWIENIE EKSPERTÓW RAPORTU: BADANIE POTRZEB SPOŁECZNYCH SENIORÓW 2024 - C.D.

dr Marcin Zajączkowski

Ekspert w branży hotelarskiej, uzdrowiskowej i Spa & Wellness. Posiada 27-letnie doświadczenie zawodowe, w tym 20 lat w turystyce uzdrowiskowej. Od 2011 r. pełni funkcję prezesa Uzdrowiska Ciechocinek S.A. Wykładowca, konsultant, autor publikacji i prelegent. Ukończył studia prawnicze, MBA oraz podyplomowe z zakresu zarządzania w służbie zdrowia. Ekspert Konfederacji Pracodawców „Lewiatan”.

Michał Modro

Radca prawny, ekspert organizacji pracodawców i nauczyciel akademicki, z doświadczeniem zdobytym w NFZ i Ministerstwie Zdrowia. Aktywnie uczestniczy w konsultacjach społecznych oraz pracach legislacyjnych, w tym w komisjach zdrowia Sejmu i Senatu. Jest wiceprzewodniczącym Rady Polityki Senioralnej oraz członkiem Zespołów Trójstronnych ds. Zdrowia i Pomocy Społecznej. Ekspert w zakresie prawa medycznego i farmaceutycznego.

dr hab. Marta Podhorecka, prof. UMK

Fzjoterapeutka, specjalistka w dziedzinie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, profesor w Katedrze Geriatrii UMK. Specjalizuje się w geriatrii, edukacji senioralnej oraz fizjoprofilaktyce. Autorka prac naukowych i programów fizjoprofilaktycznych. Przewodnicząca Rady ds. Polityki Senioralnej, członkini IAG, wiceprezes PTG, propagatorka edukacji zdrowotnej seniorów.

dr Michał Szczegieliński

Doktor nauk społecznych w zakresie nauk o polityce i administracji. Pracownik badawczo-dydaktyczny Uniwersytetu Warszawskiego oraz sekretarz Komitetu Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk. W swojej działalności naukowej zajmuje się m.in. wyzwaniami, przed którymi stoi państwo w związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Od 2024 roku jest członkiem Rady ds. Polityki Senioralnej.

Oliwia Gissel

Absolwentka Zdrowia Publicznego na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, a od 2024 roku jest zarejestrowanym profilaktykiem (nr 793). Ma ponad 8 lat doświadczenia w tworzeniu i prowadzeniu kampanii społecznych, profilaktycznych i prozdrowotnych. Pracowała w organizacjach pozarządowych, jednostkach publicznych i agencjach PR. Angażuje się w unijne projekty dotyczące zdrowia dzieci i młodzieży.

dr Tomasz Adam Majszyk

Specjalista anestezjologii i intensywnej terapii. Przez 15 lat pracował w Szpitalu Bielańskim w Warszawie. Założyciel Hospicjum Domowego, Pielęgniarskiej Długoterminowej Opieki oraz Zespołu Długoterminowej Opieki Domowej dla chorych wentylowanych mechanicznie w St. Vincent Medical Center (obecnie VitalAire). Właściciel Family Clinic i Osteostrong. Ekspert Krajowej Izby Domów Opieki, ambasador MANKO.

Przemysław Mroczek

Prezes Fundacji SeniorApp, współzałożyciel aplikacji SeniorApp, absolwent Uniwersytetu Łódzkiego. Posiada ponad 15-letnie doświadczenie zawodowe, w tym 8 lat w branży retail. Z pasją angażuje się w projekt wspierający osoby starsze oraz wykluczone cyfrowo, zdrowotnie i społecznie. Co roku prowadzi badania dotyczące potrzeb seniorów, a także współtworzy technologie przyjazne użytkownikom, poprawiające jakość życia seniorów.

Wiesława Taranowska

Marketingowiec z wykształcenia, od 25 lat związana z polityką społeczną. Jako Wiceprzewodnicząca OPZZ działała w Radzie Dialogu Społecznego oraz komisjach parlamentarnych. Obecnie, na emeryturze, wspiera seniorów jako Wiceprezes Stowarzyszenia „Nasza Ostoja”, Wiceprzewodnicząca Wojewódzkiej Rady Seniorów i Przewodnicząca Miejskiej Rady Seniorów w Ciechocinku.

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków otrzymanych od Zleceniodawcy w ramach rządowego programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025. Edycja 2024

PODSTAWOWE DANE UZYSKANE O RESPONDENTACH W BADANIU

GENEZA

Jako organizacja pozarządowa działająca na rzecz poprawy jakości życia osób starszych w Polsce niemal każdego dnia jesteśmy bezpośrednio informowani o barierach, jakie napotykają nasi seniorzy. Świadczą o tym choćby apele, które zamieszczamy w ramach Obywatelskiego Głosu Seniora. To właśnie ich problemy i chęć przeciwdziałania takiemu stanowi rzeczy przyczyniły się do stworzenia raportu pt. „Badania potrzeb społecznych seniorów”.

METODOLOGIA

Aby dogłębnie zrozumieć i sformułować wnioski dotyczące potrzeb społecznych seniorów, zastosowaliśmy podejście oparte na metodach mieszanych. Pierwsza z nich, metoda badań ilościowych, polegała na zebraniu odpowiedzi respondentów przy pomocy przygotowanej ankiety. Uczestnicy badania mieli możliwość samodzielnego wypełnienia drukowanych formularzy bądź internetowego formularza ankietowego, a także udzielenia odpowiedzi na pytania zadawane przez ankietera podczas rozmowy telefonicznej. Ankieta stworzona w aplikacji Google Forms została udostępniona na stronie www.glosseniora.pl i w naszych mediach społecznościowych, a także rozesłana za pośrednictwem mailingu i newslettera. W przypadku tradycyjnej formy część ankiet została rozdanych podczas warsztatów przeprowadzanych w siedzibie Stowarzyszenia MANKO, a część rozdysponowaliśmy do lokalnych organizacji działających na rzecz osób starszych oraz Domów Pomocy Społecznej. Rozmowy telefoniczne zostały przeprowadzone z losowo wybranymi seniorami, którzy w przeszłości uczestniczyli w inicjatywach realizowanych przez Stowarzyszenie MANKO i wyrazili zgodę na udział w badaniu. Wyniki badania ilościowego zostały uzupełnione o rezultaty badania jakościowego, czyli informacje pozyskane podczas ustrukturyzowanych wywiadów pogłębionych. Rozmowy przeprowadziliśmy w siedzibie Stowarzyszenia MANKO oraz podczas wydarzeń senioralnych organizowanych na terenie całej Polski. Stały zestaw pytań ułatwił analizę i porównywanie odpowiedzi, co jest szczególnie ważne w badaniach ilościowych.

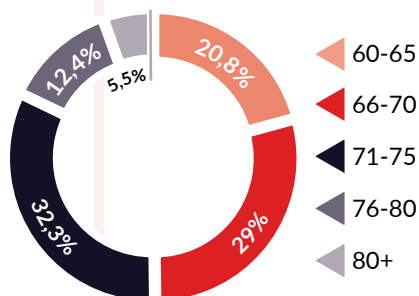
PRZEBIEG BADANIA

Kwestionariusz składał się z 26 pytań oraz metryczki. Zawarliśmy w nim pytania dotyczące wybranych obszarów życia osób starszych, które mogą wpływać na jakość ich egzystencji i komfort funkcjonowania: spotkania z rodziną i znajomymi, uczestnictwo w życiu społecznym, poziom zaangażowania w działania lokalnej społeczności, poczucie bezpieczeństwa, umiejętności cyfrowe, dostęp do usług transportowych, opieki społecznej oraz opieki zdrowotnej w najbliższym środowisku, wizerunek osoby starszej w polskim społeczeństwie. Ankieta zawierała zróżnicowane zestawy pytań: jednokrotnego wyboru, wielokrotnego wyboru oraz pytania otwarte, w których seniorzy mieli możliwość zawarcia krótkiej odpowiedzi. Z kolei w przypadku wywiadu pogłębionego respondenci musieli odpowiedzieć na 8 pytań otwartych odnoszących się do wybranych kwestii. W razie potrzeby dopytywaliśmy o istotne informacje, które pozwoliły w pełni zrozumieć intencję rozmówcy.

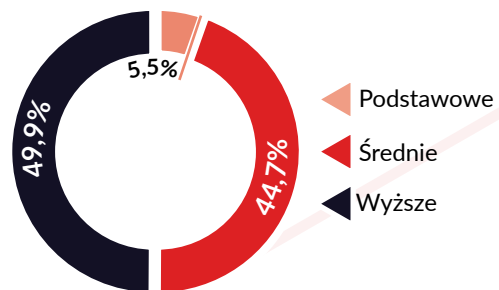
UCZESTNICY BADANIA

Badanie potrzeb społecznych seniorów zostało zrealizowane metodą ankiet internetowych (CAWI – 74 %), wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI – 6 %) oraz ankiet papierowych wypełnianych odręcznie przez respondentów (PAPI – 20 %) w okresie od 10 października do 10 listopada 2024 roku na próbie mieszkańców Polski, którzy ukończyli 60 rok życia. (N=1279). Dolna granica wieku wynika z ogólnie przyjętej definicji osoby starszej określonej w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych. Z kolei ustrukturyzowany wywiad pogłębiony został przeprowadzony z 50 losowo wybranymi osobami powyżej 60 roku życia, którzy uczestniczyli w wydarzeniach senioralnych.

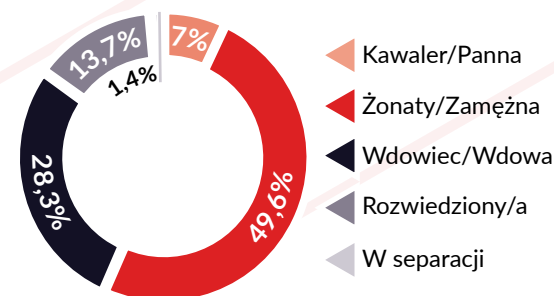
Wiek:

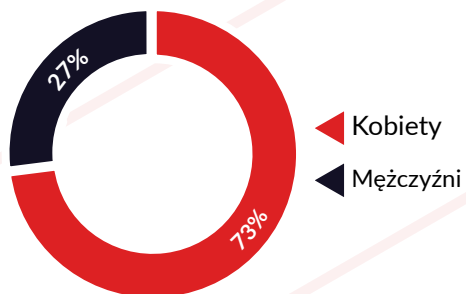
Wykształcenie:

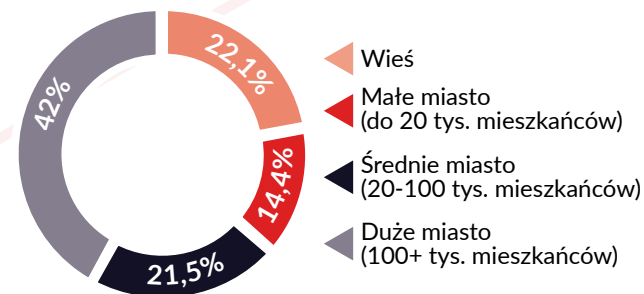
Jaki jest twój stan cywilny?

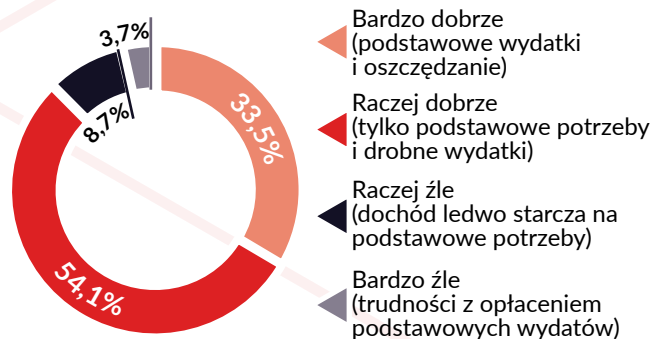
Płeć:

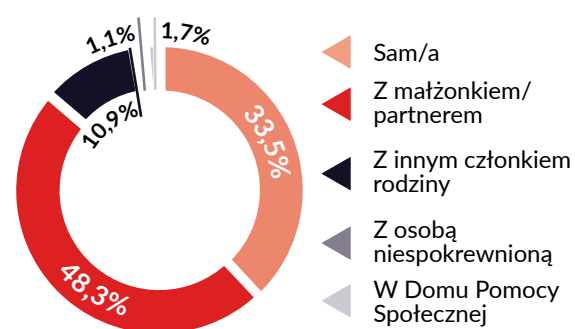
Miejsce zamieszkania:

Jak oceniasz swoją sytuację finansową?

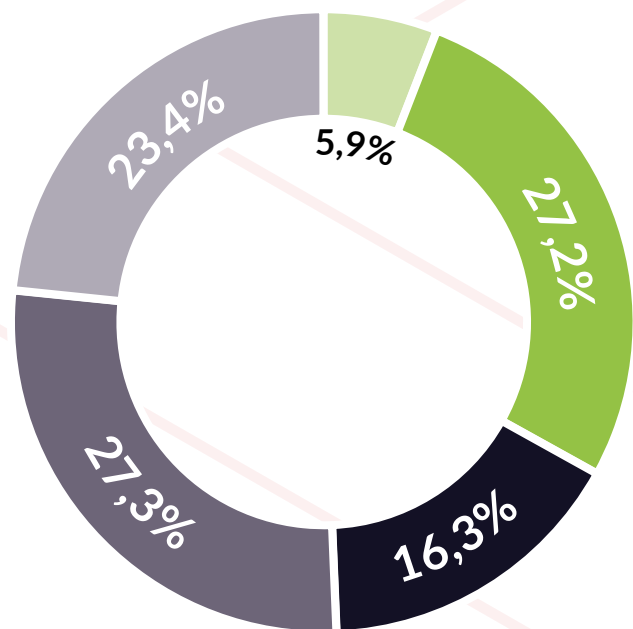

Z kim mieszkasz w swoim gospodarstwie domowym?

JAK CZĘSTO UCZESTNICZYSZ W SPOTKANIACH TOWARZYSKICH?

np. z rodziną, sąsiadami, przyjaciółmi

- Codziennie
- Kilka razy w tygodniu
- Raz w tygodniu
- Kilka razy w miesiącu
- Rzadziej niż raz w miesiącu

Joanna Mielczarek

Uczestnictwo polskich seniorów w życiu towarzyskim ma istotne znaczenie dla ich dobrostanu. Badanie pokazuje, że około 1/3 seniorów spotyka się z rodziną, sąsiadami czy przyjaciółmi codziennie lub kilka razy w tygodniu. Dla wielu z nich kontakt z dziećmi i wnukami to główny sposób utrzymywania relacji. Jednocześnie 1/4 seniorów spotyka się rzadko, co może prowadzić do osamotnienia, zwiększającego ryzyko przedwczesnej śmierci o 60%. Angażowanie seniorów w życie społeczne jest kluczowe dla ich jakości życia.

dr Anita Richert-Kaźmierska

Niemal połowa seniorów (49,4%) uczestniczy w spotkaniach towarzyskich co najmniej raz w tygodniu, co jest pozytywną wiadomością. Jednak aż 23,4% robi to rzadziej niż raz w miesiącu, co budzi niepokój. Kontakty społeczne wspierają zdrowe starzenie się, przeciwdziałają osamotnieniu i sprzyjają aktywności. Osoby w dobrych relacjach rzadziej chorują na depresję i otępienie. Wyniki badania wskazują na potrzebę tworzenia miejsc integracji, takich jak kluby seniora, domy dziennego wsparcia oraz rozwój usług środowiskowych dla najstarszych seniorów.

CZY CZUJESZ POTRZEBĘ WIĘKSZEJ INTEGRACJI Z LOKALNĄ SPOŁECZNOŚCIĄ?

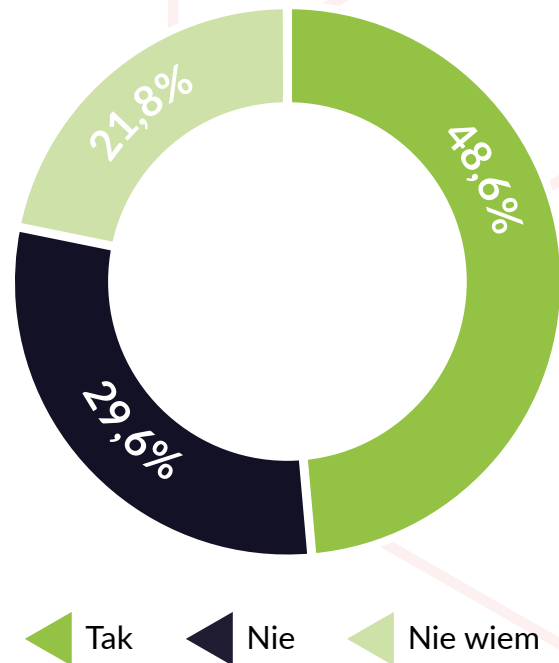
Joanna Mielczarek

Niemal połowa respondentów badania potwierdziła potrzebę większej integracji ze społecznością lokalną. Bliskie relacje pomagają zapobiegać samotności i wykluczeniu, szczególnie po przejściu na emeryturę, utracie bliskich lub z powodu problemów zdrowotnych. Regularne kontakty z lokalną społecznością redukują izolację, a udział seniorów w inicjatywach sprzyja wymianie wiedzy i doświadczeń. Warto wspierać rozwój przestrzeni sprzyjających integracji, by seniorzy czuli się pełnoprawnymi uczestnikami życia lokalnego.

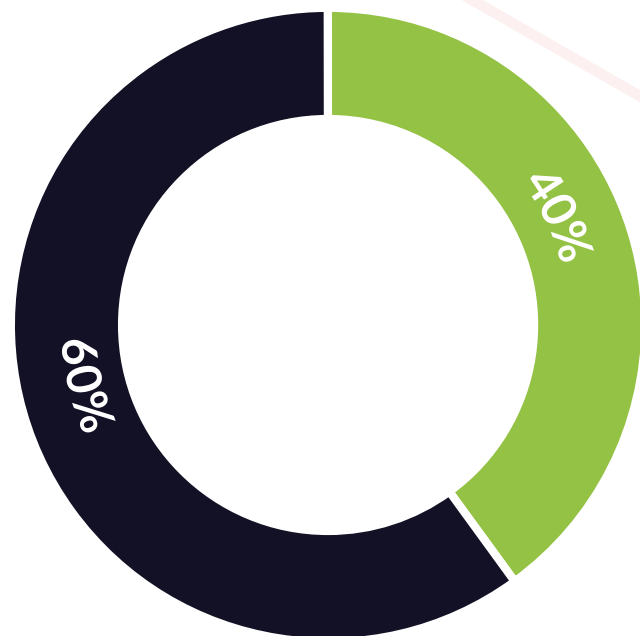
dr Anita Richert-Kaźmierska

Niemal połowa badanych (48,8%) odczuwa potrzebę większej integracji z lokalną społecznością. Seniorzy chcą być równoprawnymi członkami społeczeństwa, czuć się zauważeni i potrzebni. Wiek, stan zdrowia, zakończenie pracy zawodowej, usamodzielnienie się dzieci czy ograniczenie aktywności towarzyskiej prowadzą do samotności, izolacji, a nawet depresji. Kluczowe jest wzmacnianie relacji sąsiedzkich i międzypokoleniowych oraz angażowanie seniorów w życie lokalne przez wrażliwych i otwartych liderów społecznych.

CZY JESTEŚ CZŁONKIEM JAKIEJKOLWIEK ORGANIZACJI SENIORSKIEJ?

np. klubu seniora, stowarzyszenia seniorów itp.

Tak

Nie

Joanna Mielczarek

W Polsce seniorzy coraz częściej angażują się w działalność organizacji społecznych. 60% badanych jest członkami organizacji seniorskich, klubów seniora czy stowarzyszeń. Aktywność ta wpływa na budowanie kapitału społecznego i aktywizację osób starszych. Czynniki sprzyjające to zdrowie, mobilność, kampanie promujące pozytywny wizerunek starzenia się oraz otwartość organizacji na seniorów, szczególnie w mniejszych miejscowościach. Wspieranie takich inicjatyw ma kluczowe znaczenie dla solidarnego społeczeństwa.

dr Anita Richert-Kaźmierska

Uzyskane wyniki są dość optymistyczne – 60% uczestników badania deklaruje przynależność do organizacji seniorskiej, klubu seniora lub stowarzyszenia. Tymczasem dane GUS wskazują, że tylko 30% osób 60+ aktywnie uczestniczy w takich organizacjach, a w grupie 75+ udział ten maleje. Seniorzy w dużych miastach są bardziej aktywni dzięki większej liczbie organizacji i łatwiejszemu dostępowi, np. transportowi publicznemu. Kobiety w starszym wieku częściej niż mężczyźni angażują się w życie organizacji seniorskich, takich jak kluby czy uniwersytety trzeciego wieku.

JAKIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNE BYŁYBY DLA CIEBIE INTERESUJĄCE?

(wielokrotny wybór)

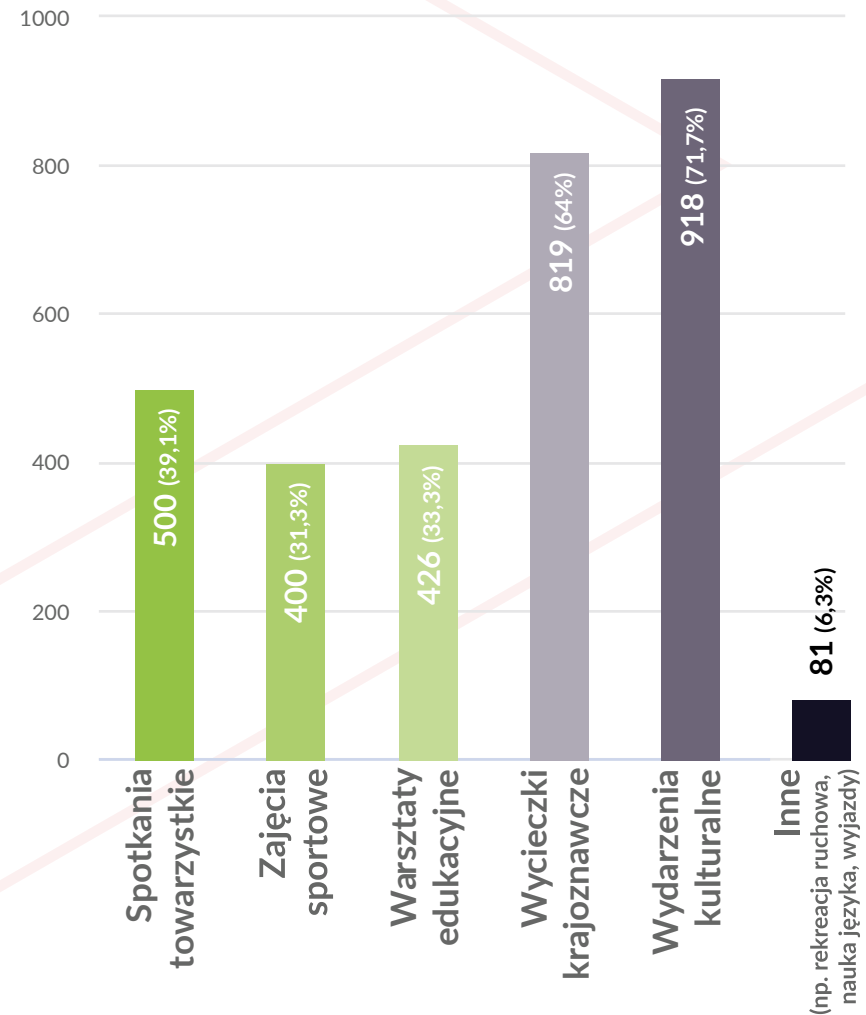
dr hab. Marta Podhorecka, prof. UMK

Wyniki badania wskazują na duże zainteresowanie seniorów aktywnościami społecznymi, zwłaszcza spotkaniami towarzyskimi i warsztatami edukacyjnymi, co podkreśla rolę relacji międzyludzkich w poprawie jakości życia. Niski udział w tańcu czy wydarzeniach kulturalnych sugeruje przeszkody w dostępie do tych form aktywności, np. brak transportu. Zalecenia obejmują wprowadzenie programów, które nie tylko odpowiadają na zainteresowania seniorów, ale również zachęcają ich do uczestnictwa w aktywnościach kulturalnych i rekreacyjnych.

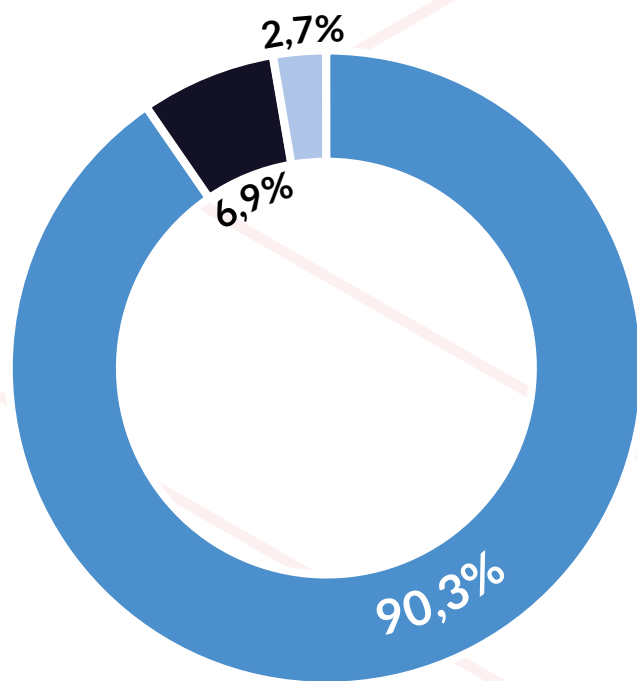
dr Anita Richert-Kaźmierska

Aktywności najczęściej wskazywane przez uczestników badania jako najbardziej interesujące to wydarzenia kulturalne: kino, teatr, koncert (71,7%), wycieczki krajoznawcze (64%) i spotkania towarzyskie (39,1%). Wyniki Głosu Seniora korespondują z danymi GU-u, wskazując, że seniorzy mają potrzeby podobne do innych grup wiekowych. Udział w wydarzeniach kulturalnych wspiera rozwój, integrację, dostarcza emocji i mobilizuje do wyjścia z domu. Determinanty wyborów to wartości, zdrowie, sprawność oraz wcześniejsze upodobania. Wybory seniorów są różnorodne, jak u każdej grupy.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU
SPOŁECZNYM

CZY POTRAFISZ KORZYSTAĆ Z INTERNETU?

◀ Tak ◀ Nie ◀ Nie wiem

Przemysław Mroczek

Wynik 90,3% wskazujący, że seniorzy deklarują umiejętność korzystania z Internetu, jest pozytywnym sygnałem. Warto jednak zastanowić się, jak te deklaracje przekładają się na codzienną praktykę – czy seniorzy czują się pewnie i bezpiecznie w cyfrowym świecie? Raport Fundacji SeniorApp pokazuje, że mimo umiejętności wielu seniorów obawia się zagrożeń, takich jak oszustwa internetowe. Dlatego działania edukacyjne, jak bezpłatne warsztaty Fundacji „Polub się z telefonem”, są tak istotne. Aplikacja SeniorApp wspiera codzienne życie, oferując pomoc w obsłudze technologii.

Aleksandra Niwińska

Aż 9 na 10 respondentów deklaruje umiejętność korzystania z Internetu. Wśród osób w wieku 60-74 lat w 2023 roku aż 75% miało stały dostęp do sieci, co potwierdza rosnącą cyfryzację również w starszych grupach wiekowych. Seniorzy będą coraz mocniej zasilać grono regularnych internautów i jest to naturalny proces. Jednak prawie 10% badanych pozostaje wykluczonych cyfrowo, co wymaga uwagi i działań edukacyjnych. Ważne, aby włączać w cyfrowy świat bez wyjątków również ze względu na coraz szerszą ofertę usług publicznych i komercyjnych dostępnych online, jednak nie zapominając o edukacji o bezpiecznym korzystaniu z zasobów sieci.

JAK CZĘSTO KORZYSTASZ Z INTERNETU?

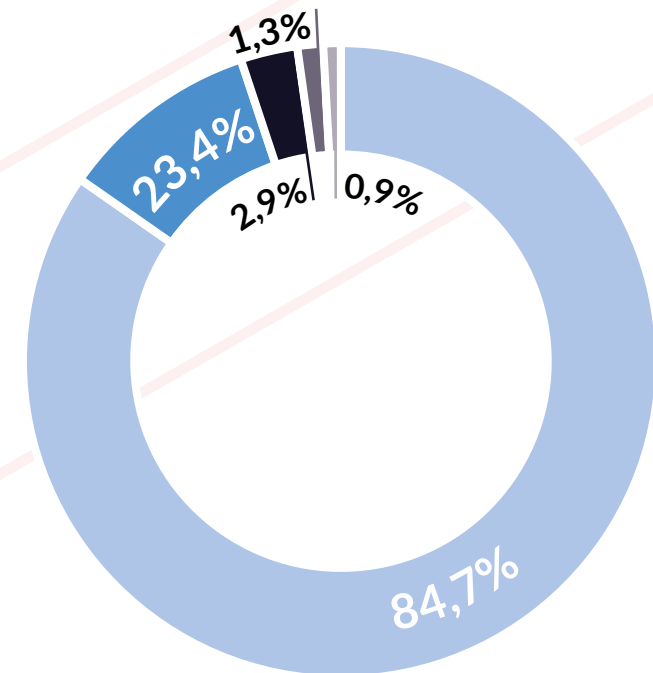
Oliwia Gissel

Internet jest już elementem codziennego życia dla większości seniorów, co dowodzi ich integracji cyfrowej i adaptacji do zmieniającego się świata. Umożliwia dostęp do informacji, kontakt z bliskimi, a także korzystanie z usług takich jak zakupy online czy bankowość. Internet wspiera niezależność i zmniejsza poczucie izolacji, stając się również źródłem rozrywki i edukacji. Jednak rosnąca aktywność cyfrowa seniorów podkreśla potrzebę inicjatyw ułatwiających im pełne wykorzystanie tych możliwości oraz budowanie świadomości zagrożeń wynikających z nadużywania sieci czy mediów społecznościowych, które nigdy nie zastąpią kontaktu z drugim człowiekiem.

Igor Marczak

Bardzo pozytywnym sygnałem jest fakt, że aż 84,7% seniorów korzysta z Internetu regularnie, co świadczy o rosnącej adaptacji osób starszych do cyfrowego świata. Dane z raportu Fundacji SeniorApp potwierdzają ten trend, wskazując na większe zaangażowanie seniorów w korzystanie z nowoczesnych technologii. Jednak wzrost aktywności online wiąże się z nowymi wyzwaniem, takimi jak edukacja w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego i umiejętność korzystania z zaawansowanych funkcji aplikacji. Ważne, byśmy jako społeczeństwo wspierali seniorów w pełnym wykorzystaniu Internetu, dbając o ich bezpieczeństwo.

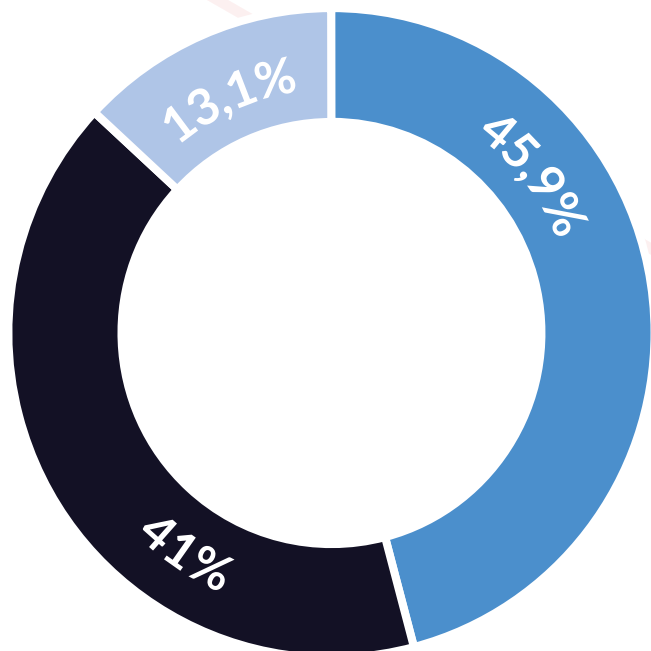

- Regularnie (min. raz dziennie)
- Często (min. raz w tygodniu)

- Sporadycznie (min. raz w miesiącu)
- Rzadko (mniej niż raz w miesiącu)
- Nie korzystam z Internetu

CZY BYŁBYŚ/BYŁABYŚ ZAINTERESOWANY/A SZKOLENIEM Z ZAKRESU NOWYCH TECHNOLOGII?

np. komputera, smartfonu, Internetu

◀ Tak ◀ Nie ◀ Nie wiem

Przemysław Mroczek

Zastanawiające jest, że 41% seniorów nie interesuje się szkoleniami z obsługi nowych technologii. Może to wynikać z braku motywacji do rozwoju po 60. roku życia, poczucia wystarczających kompetencji lub obaw, że nauka będzie zbyt trudna. Z moich obserwacji podczas warsztatów „Polub się z telefonem” czy „Polub się z portalami towarzyskimi” wynika, że uczestniczą w nich w 90% kobiety. Często słyszę, że ich partnerzy nie dołączają, bo „im się nie chce” lub „to za trudne”. Ważne jest tworzenie angażujących warsztatów dla tych, którzy obawiają się nowych technologii.

Aleksandra Niwińska

Blisko połowa badanych wyraża chęć szkolenia z obsługi nowych technologii. To pozytywny trend, który wymaga dalszych działań edukacyjnych w zakresie cyfrowych umiejętności, szczególnie tych skierowanych na praktyczne zastosowanie technologii w codziennym życiu, takich jak bankowość internetowa czy komunikacja online. Z kolei ponad 40% badanych nie widzi potrzeby takich działań, co może wynikać z braku świadomości korzyści, niechęci do technologii lub lęku przed jej skomplikowaniem. Kluczowe jest więc ukazywanie realnych zalet, jakie technologie mogą przynieść w poprawie jakości życia i dostępności usług publicznych.

JAKIEGO URZĄDZENIA NAJCZĘŚCIEJ UŻYWASZ DO ŁĄCZENIA SIĘ Z INTERNETEM?

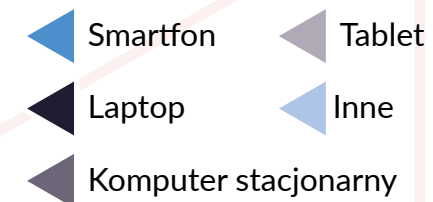
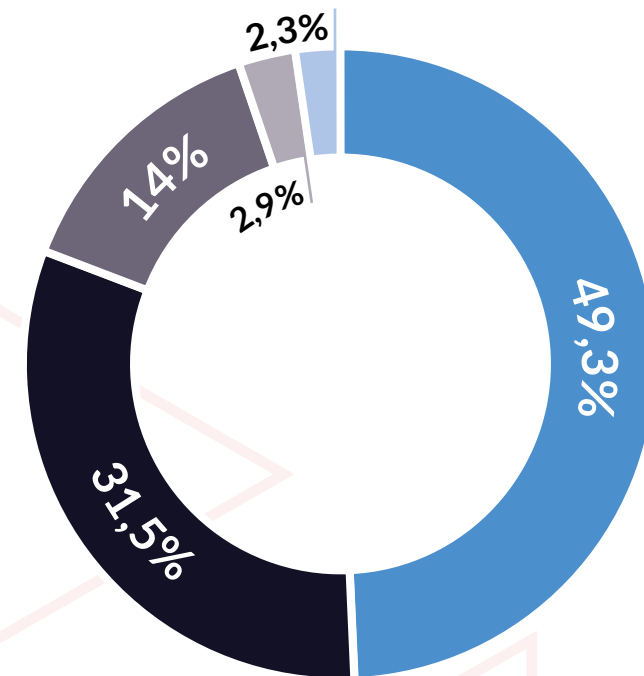
Oliwia Gissel

Co drugi respondent używa smartfona jako głównego narzędzia dostępu do sieci. Dane te są zgodne z globalnymi trendami wskazującymi na dominację urządzeń mobilnych w ruchu internetowym oraz danymi Eurostatu mówiącymi, że już 57% seniorów posiada smartfona. Ich popularność wynika z łatwości i intuicyjności obsługi, dostępności oraz szerokiej gamy funkcji, które pozwalają na wygodne korzystanie z Internetu w dowolnym miejscu i czasie.

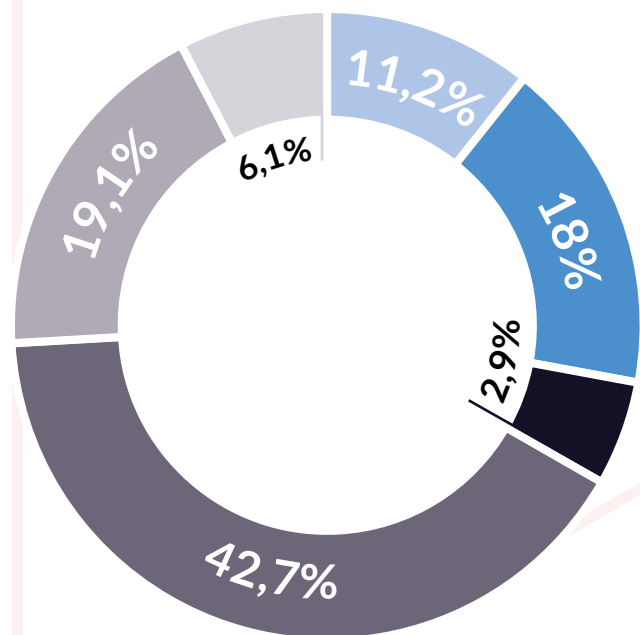

Igor Marczak

Fakt, że niemal połowa seniorów (49,3%) korzysta ze smartfona do łączenia się z Internetem, świadczy o rosnącej adaptacji tej grupy do nowoczesnych technologii mobilnych. Dane z raportu Fundacji SeniorApp potwierdzają ten trend, pokazując, że seniorzy coraz chętniej sięgają po smartfony nie tylko do komunikacji, ale także do aplikacji ułatwiających życie. Laptop (31,5%) i komputer stacjonarny (14%) nadal odgrywają rolę, ale rośnie znaczenie mobilności, co otwiera nowe możliwości w edukacji cyfrowej.

JEŚLI NIE KORZYSTASZ Z INTERNETU, CO JEST DLA CIEBIE NAJWIĘKSZĄ PRZESZKODĄ?

Brak odpowiedniego sprzętu

Brak wystarczających umiejętności

Brak dostępu do Internetu

Brak potrzeby korzystania z Internetu

Nie wiem

Inne

dr Michał Szczegielniak

Przedstawione dane ukazują różne powody, dla których seniorzy nie korzystają z Internetu. Największa grupa, niemal 43%, to osoby, które nie odczuwają takiej potrzeby, co może wynikać z braku zainteresowania technologią lub przywiązania do tradycyjnych form komunikacji i informacji. Drugim istotnym powodem jest brak umiejętności obsługi technologii (18% respondentów). Edukacja cyfrowa mogłaby pomóc tej grupie. Z kolei ponad 11% wskazuje brak sprzętu jako główną przeszkodę, często związany z wysokimi kosztami, co może świadczyć o ograniczeniach finansowych.

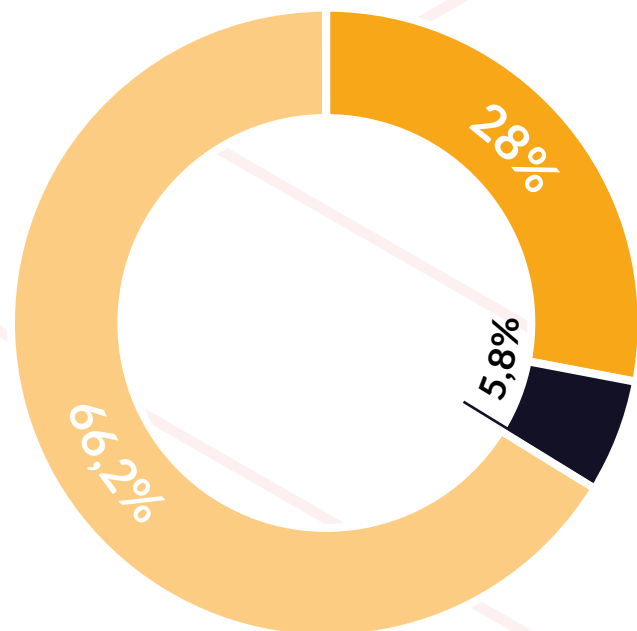
Małgorzata Miś

Z Internetu nie korzysta niespełna 7% seniorów, co sugeruje ich rosnące zaangażowanie w cyfrowy świat. Najczęstszą barierą (42,7%) jest brak potrzeby wynikający z przywiązania do tradycyjnych form życia społecznego i braku motywacji do nauki technologii. 18% wskazuje brak umiejętności, co podkreśla potrzebę edukacji cyfrowej. Zaskakujące 19,1% nie zna powodu, co może świadczyć o braku świadomości korzyści z internetu i konieczności promowania edukacji w tym obszarze.

Oliwia Gissel

Dla około 20% respondentów brak umiejętności obsługi technologii stanowi główną przeszkodę w pełnym korzystaniu z jej możliwości. Jest to ważny sygnał, że pomimo postępów cyfrowych istnieje potrzeba wsparcia edukacyjnego i eliminowania barier. Wysoki odsetek osób nieodczuwających potrzeby korzystania wskazuje również na konieczność zwiększania świadomości korzyści wynikających z dostępu do sieci. Jednocześnie może to być dobry znak, wskazujący, że ta grupa nie została dotknięta wykluczeniem cyfrowym.

CZY DOSTĘP DO POMOCY SPOŁECZNEJ W TWOJEJ OKOLICY JEST WYSTARCZAJĄCY?

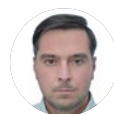

◀ Tak ◀ Nie ◀ Trudno powiedzieć

Dagmara Szymczak

66,2% seniorów nie ma zdania na temat dostępności pomocy społecznej, 28% uważa ją za wystarczającą, a reszta zaprzecza. Wyniki te wskazują na niski poziom świadomości o dostępnych usługach, co może wynikać z braku informacji lub kontaktu z systemem wsparcia. Konieczne są kampanie informacyjne i lokalne punkty konsultacyjne, które poprawią dostępność i promocję pomocy społecznej, lepiej odpowiadając na potrzeby seniorów.

dr Andrzej Lejczak

Dane z raportu „Badanie Potrzeb Społecznych Seniorów 2024” wskazują na niski poziom świadomości seniorów na temat dostępnych usług pomocy społecznej. Aż 66,2% respondentów nie potrafiło ocenić ich dostępności, co sugeruje brak skutecznej informacji i promocji. Zaledwie 28% uznaje dostęp za wystarczający, co może wskazywać na ograniczenia w dostępie do usług opiekuńczych i wsparcia finansowego. Wyniki podkreślają konieczność intensyfikacji działań informacyjnych i poprawy dostępności usług.

JAK CZĘSTO KORZYSTASZ Z POMOCY SPOŁECZNEJ?

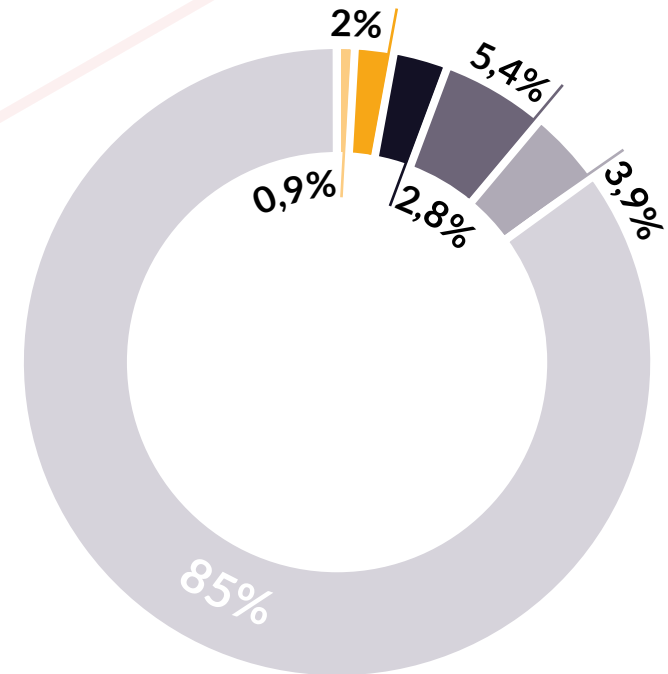
Dagmara Szymczak

85% seniorów nigdy nie korzysta z pomocy społecznej, a tylko nieliczni robią to sporadycznie lub regularnie. Brak korzystania może wynikać z niewiedzy o dostępnych formach wsparcia, wstydu lub przekonania, że ich sytuacja nie wymaga pomocy. Wyniki wskazują na konieczność lepszego informowania o możliwościach pomocy oraz uproszczenia procedur, a także budowania zaufania do instytucji pomocowych.

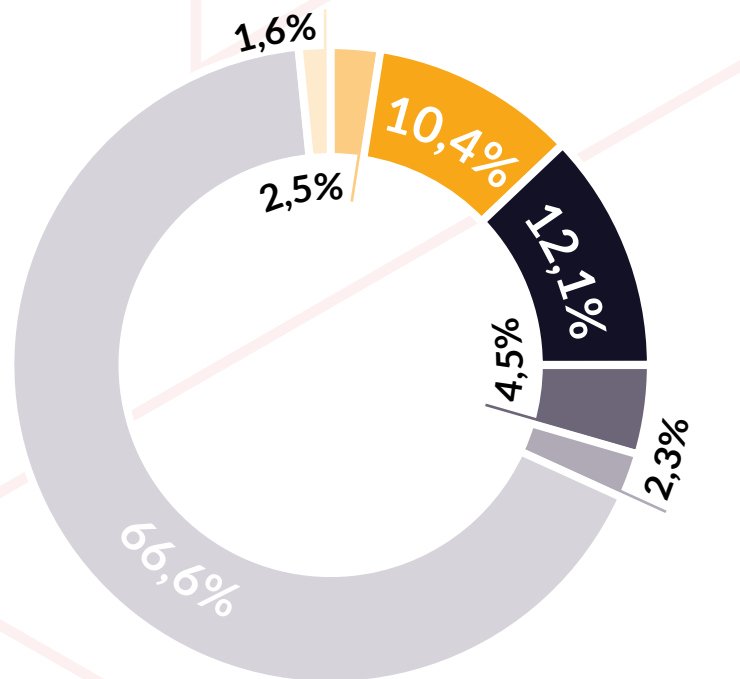
dr Andrzej Lejczak

Dane dotyczące korzystania z pomocy społecznej pokazują, że aż 85% seniorów nie korzysta z jej usług, co może wynikać z niskiej świadomości o dostępnych formach wsparcia oraz ograniczonej dostępności. Niespełna 10% respondentów korzysta z płatnych obiadów, a inne formy wsparcia są marginalne (poniżej 5%). Pomimo istnienia instytucji pomocowych, ich działania są niewystarczająco widoczne lub dostosowane do potrzeb seniorów, co wymaga lepszej promocji i uproszczenia procedur.

- ◀ Bardzo często (kilka razy w miesiącu)
- ◀ Często (raz w miesiącu)
- ◀ Rzadko (raz na kilka miesięcy)
- ◀ Bardzo rzadko (raz w roku lub rzadziej)
- ◀ Trudno powiedzieć
- ◀ Nie korzystam

JAK OCENIASZ JAKOŚĆ POMOCY SPOŁECZNEJ?

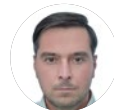

- ▲ Bardzo dobrze
- ▲ Dobrze
- ▲ Ani dobrze, ani źle
- ▲ Źle
- ▲ Bardzo źle
- ▲ Trudno powiedzieć
- ▲ Inne

Dagmara Szymczak

66,6% seniorów ocenia jakość pomocy społecznej jako bardzo dobrą, a 10,4% jako dobrą. Opinie negatywne, choć mniejsze, wskazują na konieczność poprawy dostępności i dostosowania usług. Pozytywne opinie sugerują, że osoby korzystające z pomocy są zadowolone z jakości usług. Badanie może stanowić argument w rozmowach z samorządami i organizacjami społecznymi w celu dalszego doskonalenia systemu wsparcia.

dr Andrzej Lejczak

Pytanie o ocenę jakości pomocy społecznej potwierdza trudności seniorów w wyrażeniu opinii, ponieważ większość z nich (66,6%) nie korzysta z tych usług. Wyniki te wskazują na brak świadomości lub dostępności usług społecznych wśród seniorów. Niewiele ponad 10% oceniło jakość pomocy pozytywnie, co może być związane z konkretnymi doświadczeniami, a 12,1% udzieliło neutralnych odpowiedzi. Wyniki te podkreślają potrzebę zwiększenia dostępu i skutecznej komunikacji z seniorami, by mogli świadomie korzystać z systemu wsparcia.

CZY DOSTĘP DO USŁUG TRANSPORTOWYCH W TWOJEJ OKOLICY JEST WYSTARCZAJĄCY?

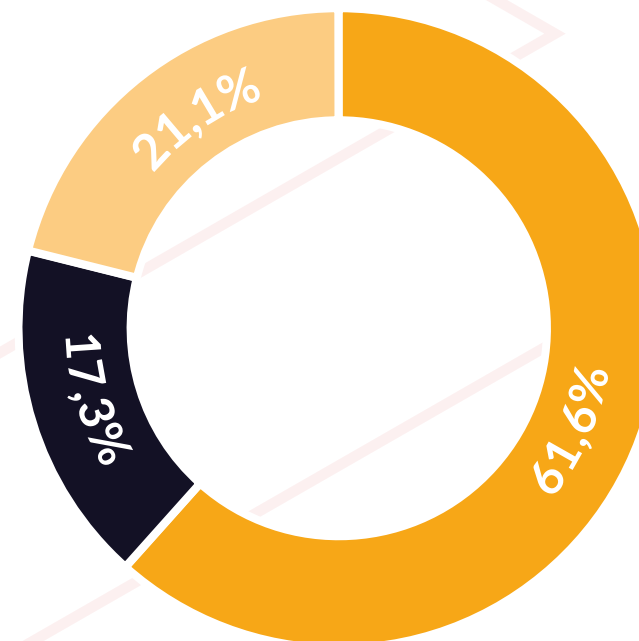
Dr inż. Anita Richert-Kaźmierska

62% badanych uznało dostęp do transportu za wystarczający, jednak wyniki te mogą nie być reprezentatywne ze względu na dużą liczbę respondentów z większych miast, gdzie transport publiczny działa sprawnie. Problem wykluczenia transportowego dotyczy głównie małych miasteczek i wsi, gdzie 20% sołectw nie ma żadnego transportu publicznego. Dla seniorów brak dostępu do transportu oznacza ograniczenie samodzielności, izolację społeczną i utrudnienia w korzystaniu z usług zdrowotnych.

dr Michał Szczepielniak

Prawie 2/3 seniorów biorących udział w badaniu uważa, że dostęp do usług transportowych w ich okolicy jest wystarczający, co sugeruje zadowolenie z poziomu infrastruktury transportowej. Jednakże 17,3% ankieterów twierdzi, że dostęp jest niewystarczający. Dla tej grupy ważna może być poprawa rozwiązań transportowych. Warto pamiętać, że w przypadku seniorów duże znaczenie ma nie tylko siatka połączeń komunikacyjnych czy też dostosowanie pojazdów do ich potrzeb i możliwości, ale również droga, którą senior musi pokonać od swojego miejsca zamieszkania do najbliższego przystanku.

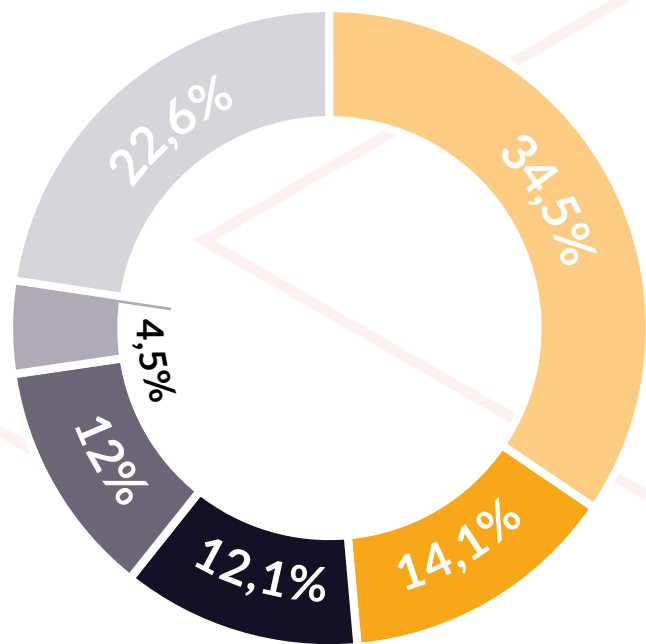
◀ Tak ◀ Nie ◀ Nie wiem

POWODY WYBORU ODPOWIEDZI NIE

brak lub niewystarczająca komunikacja miejska, transport nieprzyjazny seniorom, mała ilość przystanków i stacji kolejowych, brak połączeń z dużymi miastami

JAK CZĘSTO KORZYSTASZ Z USŁUG TRANSPORTOWYCH?

np. komunikacja miejska, transport specjalistyczny

- ▶ Bardzo często (kilka razy w tygodniu)
- ▶ Często (raz w tygodniu)
- ▶ Rzadko (raz w miesiącu)
- ▶ Bardzo rzadko (raz na kilka miesięcy)
- ▶ Trudno powiedzieć
- ▶ Nie korzystam

Dr inż. Anita Richert-Kaźmierska

48,6% badanych korzysta z transportu publicznego często, 22,6% ma własny samochód, a tylko 4,5% nie określa częstotliwości korzystania z transportu w okolicy. Prawie co czwarty z uczestników nie korzysta z transportu publicznego, mimo że większość pochodzi z miast. Wymaga to analizy zależności między wiekiem, miejscem zamieszkania i posiadaniem auta. Ważne jest także zbadanie dostępności transportu publicznego na wypadek rezygnacji z prowadzenia pojazdu, szczególnie dla osób starszych.

dr Michał Szczegielniak

Wyniki ankiety dotyczącej częstotliwości korzystania z usług transportowych przez seniorów pokazują zróżnicowane potrzeby i zachowania w tej grupie wiekowej. Ponad 1/3 badanych deklaruje, że bardzo często korzysta z transportu publicznego, co sugeruje, że dla znacznej części seniorów regularne podróże komunikacją miejską są kluczowe dla utrzymania aktywnego stylu życia. Kolejne 14,1% korzysta z usług transportowych co najmniej raz w tygodniu, co również wskazuje na ich istotną rolę w ich codziennym życiu. Natomiast prawie co czwarty respondent (22,6%) w ogóle nie korzysta z takich usług, co może wynikać z ograniczeń zdrowotnych, dostępności alternatywnych form transportu bądź braku potrzeby poruszania się poza domem.

JAK OCENIASZ JAKOŚĆ ŚWIADCZONYCH USŁUG TRANSPORTOWYCH?

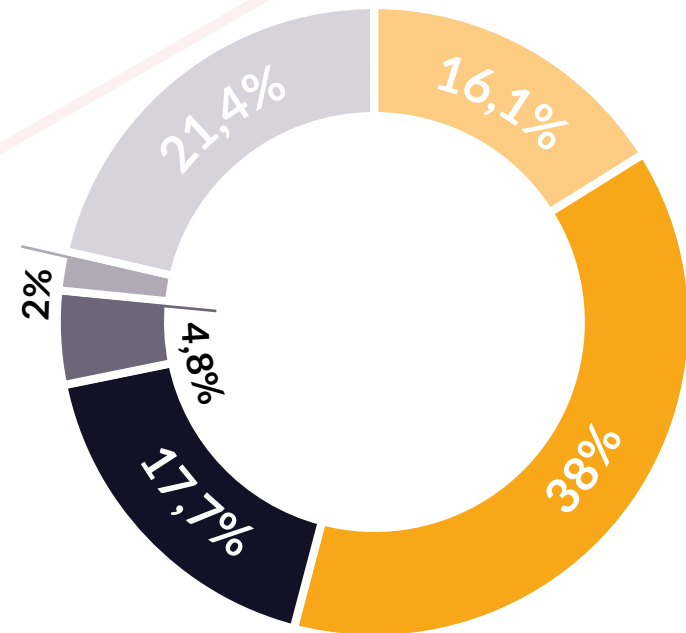
Dr inż. Anita Richert-Każmierska

16,1% badanych ocenia usługi transportowe bardzo dobrze, 38% dobrze, a 37,9% nie wyraża opinii, co może wynikać z braku korzystania z takich usług. Poprawa jakości transportu w miastach, m.in. dzięki inwestycjom w nowoczesny tabor i infrastrukturę, zwiększyła zadowolenie pasażerów. Na obszarach wiejskich jakość transportu pozostaje niska ze względu na rzadkie połączenia. Aby uzyskać pełny obraz, potrzebna jest analiza wielowymiarowa.

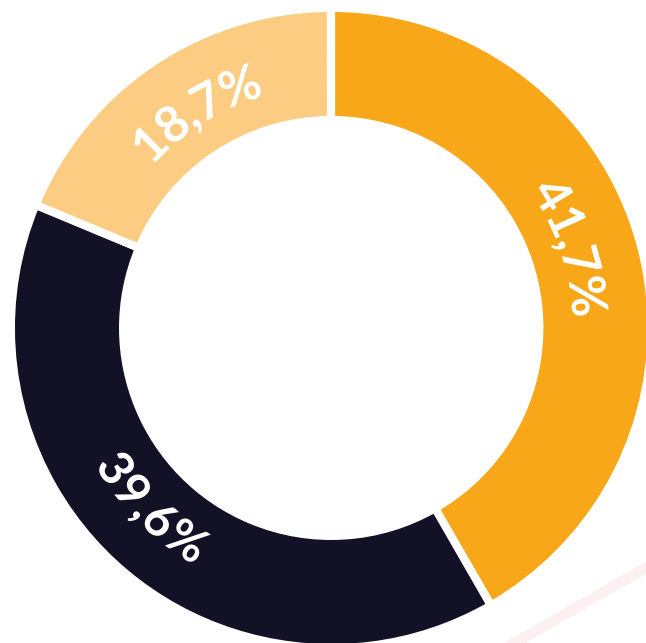
dr Michał Szczegielniak

Poziom zadowolenia seniorów z usług transportowych może być wskaźnikiem jakości życia osób starszych. Wyniki badania pokazują, że ponad 70% seniorów nie miało uwag do jakości usług transportowych, w tym ponad połowa (54%) ocenia je dobrze lub bardzo dobrze. Może to świadczyć o umiarkowanych wymaganiach seniorów. Warto jednak pamiętać, że wielu ceni dostępność i niezawodność komunikacji miejskiej, która pozwala na niezależność, ale niektórzy napotykają trudności z dostępnością przystanków, pojazdów i brakiem informacji.

- ▶ Bardzo dobrze
- ▶ Dobrze
- ▶ Ani dobrze, ani źle
- ▶ Żle
- ▶ Bardzo źle
- ▶ Trudno powiedzieć

CZY DOSTĘP DO USŁUG ZDROWOTNYCH W TWOJEJ OKOLICY JEST WYSTARCZAJĄCY?

◀ Tak ◀ Nie ◀ Nie wiem

POWODY WYBORU ODPOWIEDZI NIE

brak specjalistów, długi czas oczekiwania na wizytę

dr Tomasz Adam Majszyk

Wyniki ankiety pokazują, że 41,7% respondentów uważa dostęp do usług zdrowotnych za wystarczający, ale 39,6% jest niezadowolonych. Główne problemy to długie kolejki, brak specjalistów i ograniczona infrastruktura, szczególnie na wsiach i w mniejszych miastach. Choć część seniorów ocenia usługi pozytywnie, większość napotyka bariery. Rozwiązaniem może być rozwój telemedycyny, mobilnych punktów opieki oraz lepsze finansowanie lokalnych placówek zdrowotnych i zwiększenie liczby specjalistów.

Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis

Z dostępności do systemu opieki zdrowotnej zadowolona jest prawie co druga osoba, co sugeruje, że dla nich organizacja systemu jest satysfakcjonująca. Więcej niż co trzeci respondent jest jednak niezadowolony. Ciekawe byłoby zbadanie, czym różnią się te grupy – np. czy osoby niezadowolone korzystają z szerszych usług, widząc więcej ograniczeń, lub czy różnice wynikają z miejsca zamieszkania. Najczęściej wskazywaną przyczyną niezadowolenia są długie kolejki, które próbuje się skrócić np. przez system e-kolejek. Pacjenci także nasilają problem, zapisując się do wielu placówek.

prof. dr hab. n. med. Agnieszka Neumann-Podczaska

Ponad 40% ankietowanych uważa, że dostęp do usług zdrowotnych w jego okolicy jest wystarczający, niemniej prawie co piąty Senior deklaruje brak wiedzy na ten temat. Co trzeci ankietowany nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Najczęściej zgłaszanym problemem są długie kolejki. Taki rozkład wyników oznacza konieczność zwrócenia uwagi na dostępność do usług zdrowotnych, szczególnie w mniejszych miejscowościach i na terenach wiejskich, gdzie występują problemy zarówno z oczekiwaniem na konsultacje, jak i transportem do większych miejscowości.

JAK OCENIASZ JAKOŚĆ ŚWIADCZONYCH USŁUG ZDROWOTNYCH?

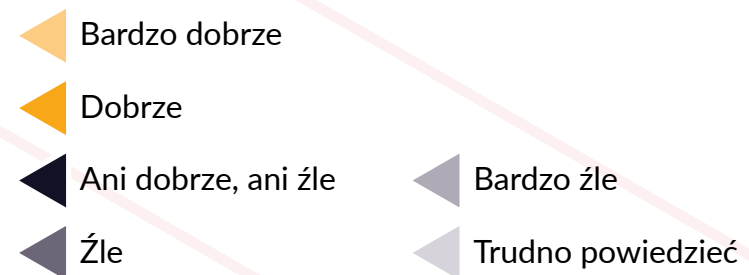
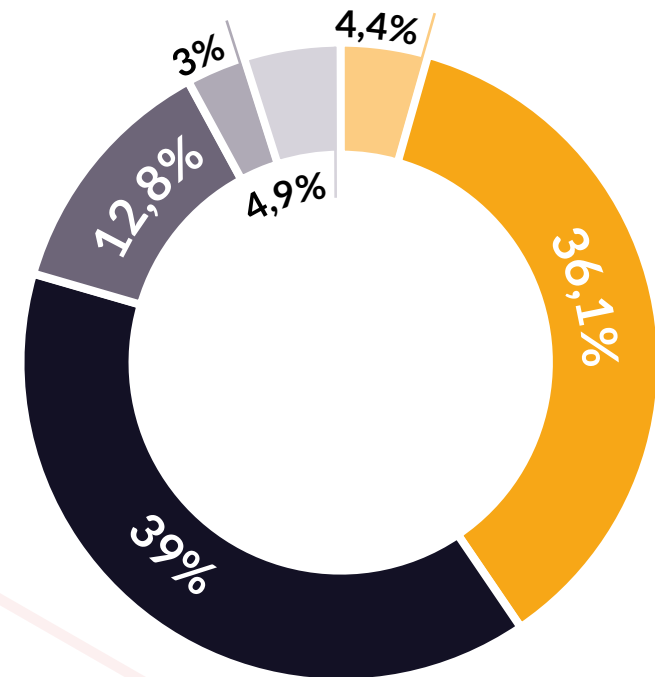
Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis

Co trzeci ankietowany dobrze ocenia jakość usług zdrowotnych, przy czym połowa korzysta z nich rzadko. Jednak co czwarta osoba ocenia je źle lub bardzo źle, co rodzi pytanie o przyczyny. Wpływ może mieć długie oczekiwanie w kolejkach do specjalistów, ale dopiero szczegółowa analiza pozwoliłaby zrozumieć to zjawisko i wskazać kierunki zmian.

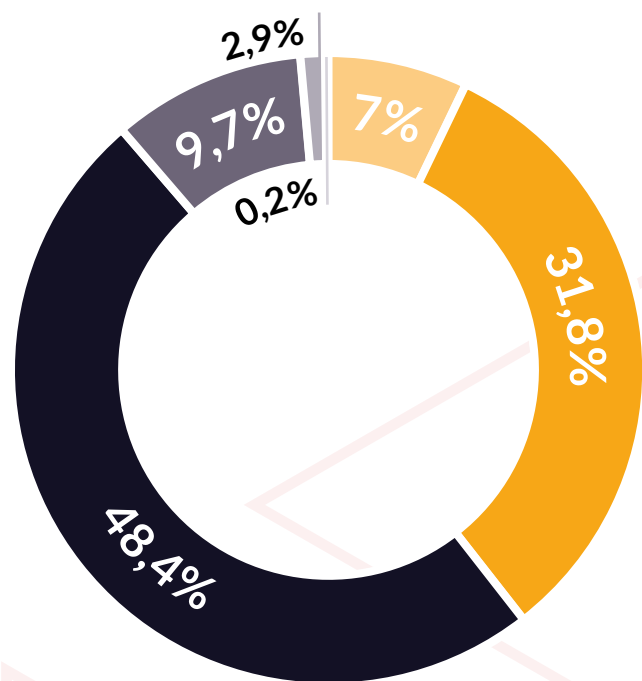
dr Tomasz Adam Majszyk

Ankieta wykazała, że 36,1% respondentów ocenia jakość usług zdrowotnych jako „dobrą”, a 4,4% jako „bardzo dobrą”. 39% uznaje ją za „ani dobrą, ani złą”, co może wskazywać na neutralne doświadczenia związane z umiarkowaną satysfakcją lub brakiem oczekiwań. 12,8% oceniło usługi negatywnie. Nie wyjaśniono przyczyny tych ocen. Czy są to trudności, takie jak długie kolejki czy brak specjalistów? Wyniki pokazują, że chociaż wielu seniorów ma pozytywne doświadczenia, konieczne jest podniesienie jakości usług. Taryfikacja, rozwój infrastruktury i dostępność specjalistów mogą poprawić ocenę systemu.

JAK CZĘSTO KORZYSTASZ Z USŁUG ZDROWOTNYCH?

np. wizyty u lekarza, badania diagnostyczne

◀ Bardzo często (kilka razy w tygodniu)

◀ Często (raz w tygodniu)

◀ Rzadko (raz w miesiącu)

◀ Bardzo rzadko (raz na kilka miesięcy)

◀ Trudno powiedzieć

◀ Nie korzystam

dr Tomasz Adam Majszyk

Ankieta wskazuje, że tylko 7% seniorów korzysta z usług zdrowotnych bardzo często, a 31,8% - często. Większość, aż 48,4%, korzysta z nich rzadko, raz na kilka miesięcy, a 9,7% - bardzo rzadko. Wyniki te mogą świadczyć o ograniczonej dostępności usług zdrowotnych i niskiej świadomości zdrowotnej. Wielu seniorów szuka pomocy tylko w sytuacjach kryzysowych, co prowadzi do zaniedbań profilaktycznych. Rozwiązaniem jest promocja badań, poprawa dostępności usług i edukacja zdrowotna.

Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis

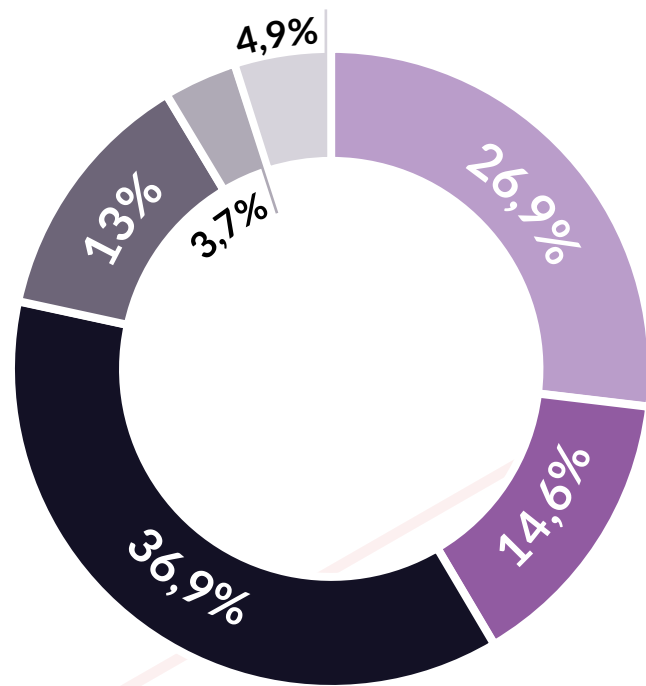
Prawie połowa respondentów rzadko korzysta z usług zdrowotnych. Są to osoby zdrowsze i lepiej funkcjonujące, które nie potrzebują częstych kontaktów z sektorem zdrowotnym. Może to wynikać z internetowej formy ankiety - osoby z wieloma potrzebami zdrowotnymi mogą mieć utrudniony dostęp do technologii. Warto uwzględnić, że połowę odpowiedzi udzieliły takie osoby. Pacjenci geriatryczni wymagają częstych wizyt, ale tylko 7% respondentów wskazało taką potrzebę.

prof. dr hab. n. med. Agnieszka Neumann-Podczaska

Tak duża rozpiętość częstości korzystania z usług zdrowotnych wynikać może z kilku przyczyn. Pierwszą jest heterogenność populacji osób starszych charakteryzująca się zróżnicowaną sytuacją zdrowotną seniorów. W badanej grupie z pewnością były osoby z wielochorobowością, obciążone licznymi schorzeniami wymagającymi stałej kontroli, ale także osoby w dobrej lub bardzo dobrej kondycji zdrowotnej, niewymagające częstych konsultacji. Kolejną przyczyną może być skłonność do podejmowania samoleczenia – rzadkie korzystanie z usług zdrowotnych sugerować może podejmowanie leczenia na własną rękę stwarzając pytanie o bezpieczeństwo takiego postępowania i konieczność podjęcia działań edukacyjnych.

KTÓRE KWESTIE ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM BUDZĄ TWÓJ NAJWIĘKSZY NIEPOKÓJ?

Rosnąca przestępczość

Problemy z infrastrukturą, np. brak oświetlenia

Rzadkie patrole policyjne lub ich

Brak osób, do których można zwrócić się o pomoc

Małgorzata Miś

Największy niepokój budzi kwestia przestępczości oraz obecność patroli policyjnych, co może wynikać z rosnącej liczby przestępstw skierowanych przeciwko seniorom, zwłaszcza z wykorzystaniem manipulacji. Seniorzy często nie zgłaszają takich zdarzeń z obawy przed ośmieszeniem. Zaniepokojenie budzi także wskazanie 13% badanych na brak osób, do których można zwrócić się o pomoc, co może wynikać ze „znieczulicy społecznej”. Potrzebne jest większe uwrażliwienie na potrzeby innych.

dr Michał Szczegielniak

Ankieta ujawniła obawy seniorów dotyczące bezpieczeństwa. Najwięcej (40%) wskazało na brak patroli policji, co sugeruje, że ich obecność zwiększa poczucie bezpieczeństwa. Rosnąca przestępczość niepokoi 27% badanych, co podkreśla potrzebę skuteczniejszego zapobiegania przestępstwom. Problemy z infrastrukturą (15%) wskazują na jej wpływ na bezpieczeństwo, a brak wsparcia społecznego (13%) ukazuje konieczność rozwijania sieci pomocy dla seniorów.

Problemy z sąsiadami

Inne

CZY UWAŻASZ, ŻE MASZ WYSTARCZAJĄCĄ WIEDZĘ O ZAGROŻENIACH ZWIĄZANYCH Z OSZUSTWAMI

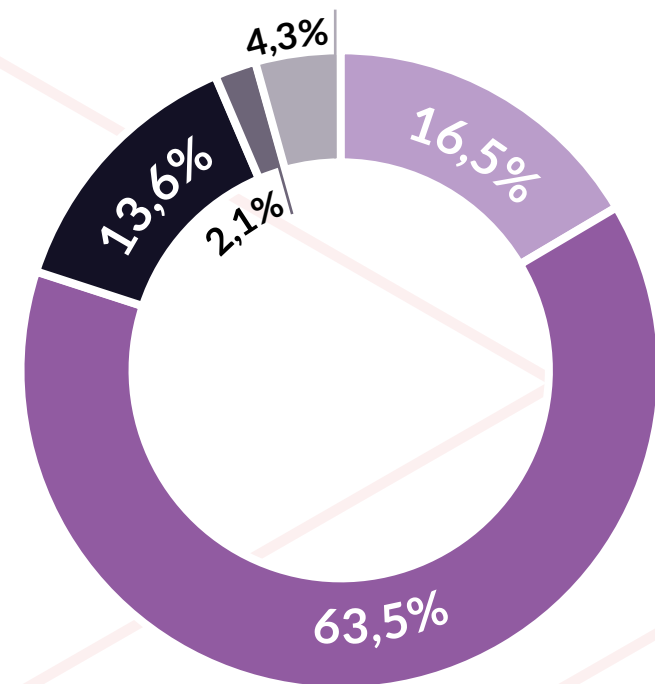
dr Michał Szczepielniak

Większość seniorów (80%) uważa, że posiada wystarczającą wiedzę o oszustwach finansowych, co świadczy o skuteczności kampanii edukacyjnych. Jednak poczucie pewności może obniżać czujność, zwiększając podatność na zaawansowane oszustwa, takie jak phishing. Dlatego edukacja finansowa powinna nie tylko poszerzać wiedzę, ale także promować ostrożność i aktualizowanie informacji, aby seniorzy byli przygotowani na zmieniające się metody przestępców.

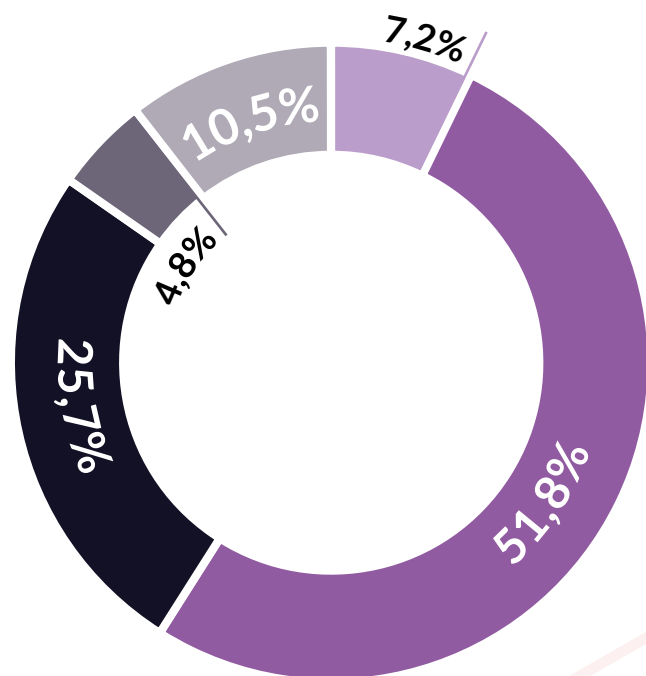
Małgorzata Miś

Aż 80% badanych seniorów uważa, że ma wystarczającą wiedzę o zagrożeniach związanych z oszustwami finansowymi, jednak badania pokazują, że wielu z nich pada ofiarą oszustw telefonicznych, internetowych czy związanych z zakupami online. Z uwagi na szeroki wachlarz metod stosowanych przez przestępców, ważne jest wyczulenie seniorów na rozpoznawanie i unikanie niebezpiecznych sytuacji.

- ◀ Zdecydowanie tak
- ◀ Raczej tak
- ◀ Raczej nie
- ◀ Zdecydowanie nie
- ◀ Trudno powiedzieć

CZY UWAŻASZ, ŻE INFORMACJE O ZAGROŻENIACH ZWIĄZANYCH Z OSZUSTWAMI FINANSOWYMI SĄ DOSTATECZNIE ROZPOWSZECHNIANE WŚRÓD SENIORÓW?

- ◀ Zdecydowanie tak
- ◀ Raczej tak
- ◀ Raczej nie
- ◀ Zdecydowanie nie
- ◀ Trudno powiedzieć

dr Michał Modro

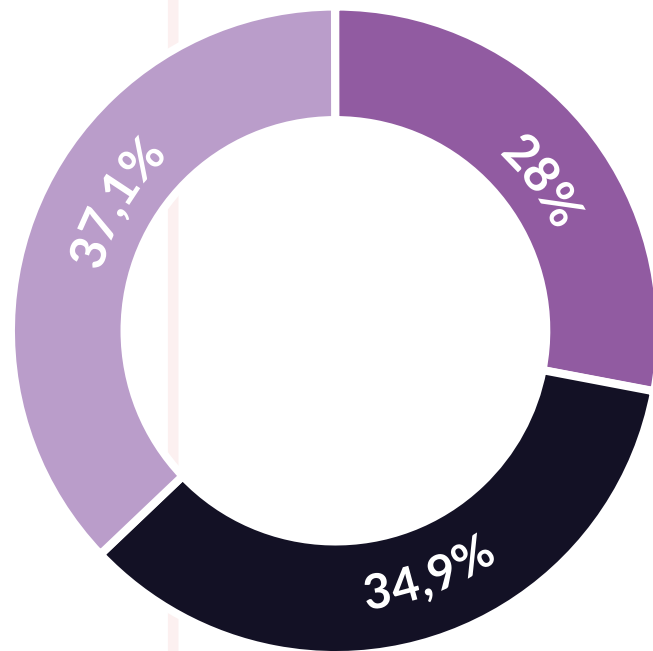
Aż ponad 51% ankieterów odpowiedziało „tak”, co jest bardzo pozytywnym wynikiem. Jednakże, wyniki ankiety wskazują na konieczność dalszego poszerzania wiedzy, ponieważ powyżej 10% respondentów stwierdziło, że nie ma dostatecznych informacji.

Łukasz Salwarowski

Prawie 31% badanych uważa, że informacje o zagrożeniach związanych z oszustwami finansowymi nie są dostatecznie rozpowszechniane wśród seniorów. To sygnał – seniorzy są coraz bardziej świadomi zagrożeń i potrzebują wsparcia. Niepokojące jest, że 59% twierdzi, że informacje te są wystarczające, co wskazuje na zbyt dużą pewność siebie i brak świadomości na temat nowych metod oszustw, które przestępcy codziennie opracowują. Przekonanie, że wiemy wszystko i jesteśmy bezpieczni, prowadzi do nieświadomości, a to zwiększa ryzyko oszustwa.

CZY W TWOJEJ OKOLICY ORGANIZOWANE SĄ SPOTKANIA INFORMACYJNE LUB KAMPANIE DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO I OCHRONY PRZED OSZUSTWAMI?

◀ Tak ◀ Nie ◀ Nie wiem

dr Michał Modro

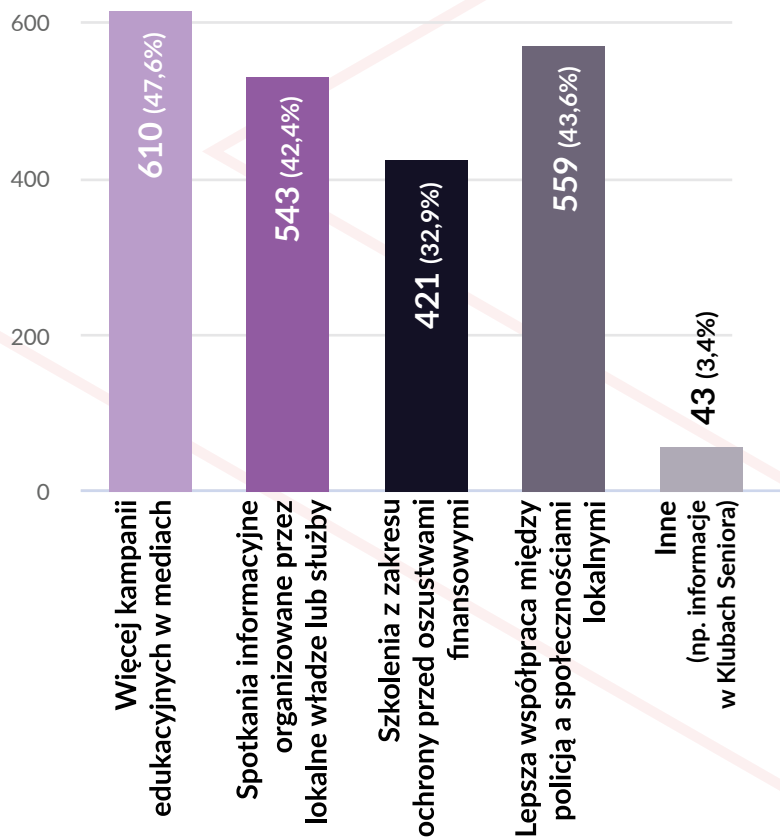
W tym przypadku odpowiedzi nie były już tak pozytywne. „Tak” odpowiedziała tylko niemal jedna trzecia ankietowanych, co wskazuje na potrzebę organizacji spotkań informacyjnych lub kampanii dotyczących bezpieczeństwa finansowego i ochrony przed oszustwami.

Łukasz Salwarowski

Aż 72% badanych nie wie o istnieniu spotkań, kampanii i działań dotyczących bezpieczeństwa lub uważa, że ich brakuje. To wyraźny sygnał, że edukacja w tym zakresie wymaga kontynuacji, a jej zasięg i skuteczność powinny zostać zwiększone.

JAKIE INICJATYWY MOGŁYBY, TWOIM ZDANIEM, ZWIĘKSZYĆ BEZPIECZEŃSTWO FINANSÓW SENIORÓW?

dr Michał Modro

Tu wyraźnie wskazano na potrzebę realizacji większej liczby kampanii edukacyjnych, co zaznaczyło prawie 50% ankietowanych. Zwrócono także uwagę na konieczność prowadzenia spotkań informacyjnych oraz odpowiednich szkoleń.

Łukasz Salwarowski

Większość badanych twierdzi, że bezpieczeństwo seniorów mogą zwiększyć kampanie edukacyjne, spotkania, szkolenia i lepsza współpraca organizacji oraz instytucji wspierających seniorów. Zgadza się to z apelem Stowarzyszenia MANKO-Głosu Seniora: „WSPÓŁPRACUJMY, NIE KONKURUJMY”. Dlatego zachęcamy do wspólnego działania w kampanii „Bezpieczny Senior. Stop manipulacji, nie daj się oszukać”. Dobra seniorów są ważniejsze niż EGO czy prywatny interes – razem możemy skutecznie ich bronić.

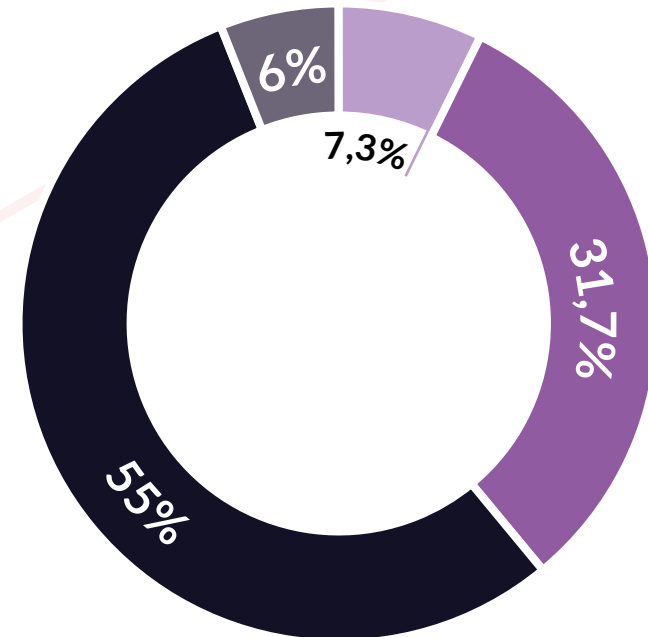
CZY KTOŚ KIEDYKOLWIEK PRÓBOWAŁ CIĘ OSZUKAĆ FINANSOWO, WYKORZYSTUJĄC METODY SKIEROWANE PRZECIWKO SENIOROM?

np. „na wnuczka”, „na policjanta”

Łukasz Salwarowski

Aż 7,3% badanych doświadczyło oszustwa, a wobec 31,7% podjęto taką próbę. Oznacza to, że ponad 1/3 seniorów była celem oszustów. To alarmująca liczba, która ujawnia narastający problem oszukiwania osób starszych w Polsce. Konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań i wykorzystanie wszelkich dostępnych narzędzi, aby zatrzymać ten niedopuszczalny proceder.

- ▶ Tak, byłem/am ofiarą takiego oszustwa
- ▶ Tak, ale nie zostałem/am oszukany/a
- ▶ Nie, nigdy
- ▶ Nie wiem

CZY BRAKUJE CI JAKICHŚ USŁUG SKIEROWANYCH DO SENIORÓW?

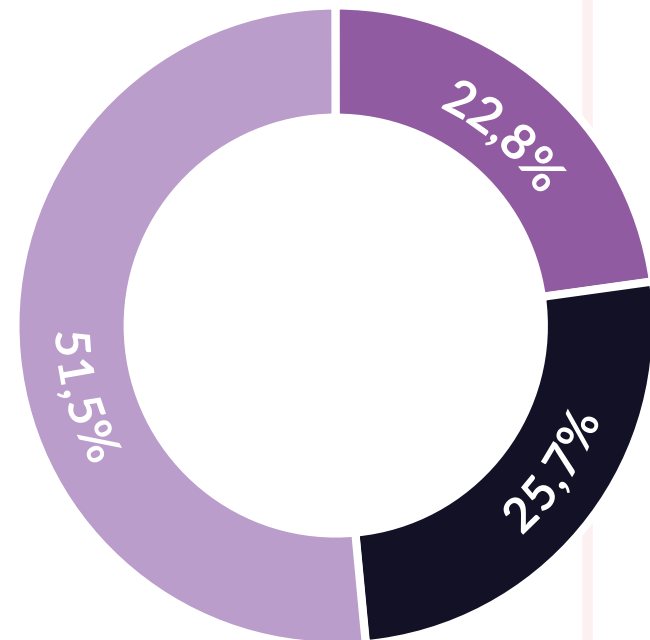
dr hab. Marta Podhorecka, prof. UMK

Analizując odpowiedzi na temat preferencji aktywności seniorów, zauważamy, że niemal połowa (51,5%) nie ma wyraźnych preferencji, co sugeruje potrzebę lepszego informowania o dostępnych możliwościach. Wzmocniona edukacja i promocja mogłyby zwiększyć aktywizację tej grupy. 19,5% seniorów preferuje wydarzenia w weekendy, co wskazuje na potrzebę organizacji w dogodniejszych terminach. Niskie zainteresowanie rehabilitacją i pomocą w sprawach administracyjnych może sugerować luki w ofercie dla seniorów.

Łukasz Salwarowski

22,8% badanych uważa, że brakuje usług skierowanych do seniorów. To pokazuje, że w Polsce wciąż istnieje niedobór organizacji seniorskich, a zakres ich działań jest ograniczony. Konieczne jest więc podejmowanie działań na rzecz rozwoju liczby takich instytucji oraz poszerzania i uatrakcyjniania ich oferty, aby lepiej odpowiadała na potrzeby osób starszych.

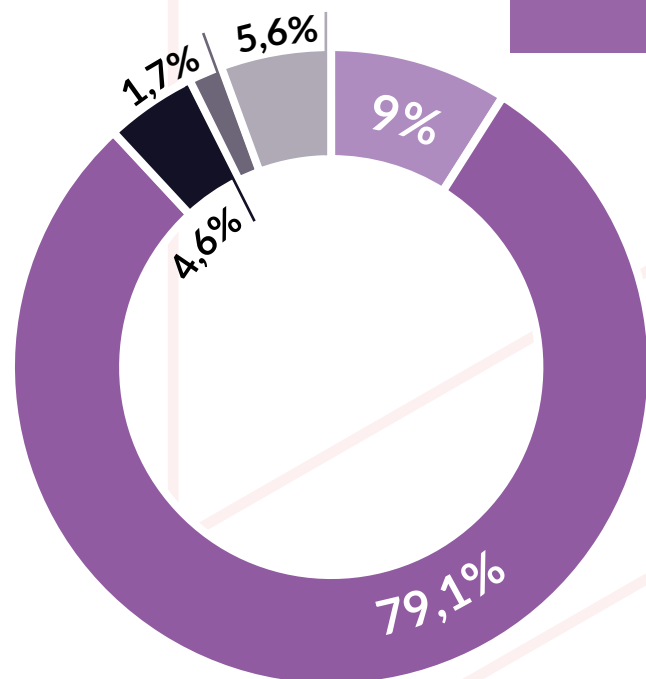

◀ Tak ◀ Nie ◀ Trudno powiedzieć

WSKAZANE USŁUGI

pomoc w podstawowych czynnościach, usługi gastronomiczne dla seniorów, usługi związane z aktywnością fizyczną dla seniorów, usługi informatyczne dla seniorów

JAK OCENIASZ POZIOM BEZPIECZEŃSTWA W SWOJEJ OKOLICY?

- ◀ Jest bardzo bezpiecznie
- ◀ Raczej jest bezpiecznie
- ◀ Raczej nie jest bezpiecznie
- ◀ Jest bardzo niebezpiecznie
- ◀ Trudno powiedzieć

Małgorzata Miś

Bezpieczeństwo to złożone pojęcie obejmujące przestępczość, przemoc, zdrowie, relacje społeczne i finanse. Jest subiektywne i zależy od indywidualnych doświadczeń. Cieszy, że ponad 88% badanych czuje się bezpiecznie, ale nie powinno to usypiać czujności seniorów. Wobec zmieniających się zagrożeń, nowych form oszustw kluczowe jest zachowanie ostrożności i korzystanie z dostępnych działań edukacyjnych.

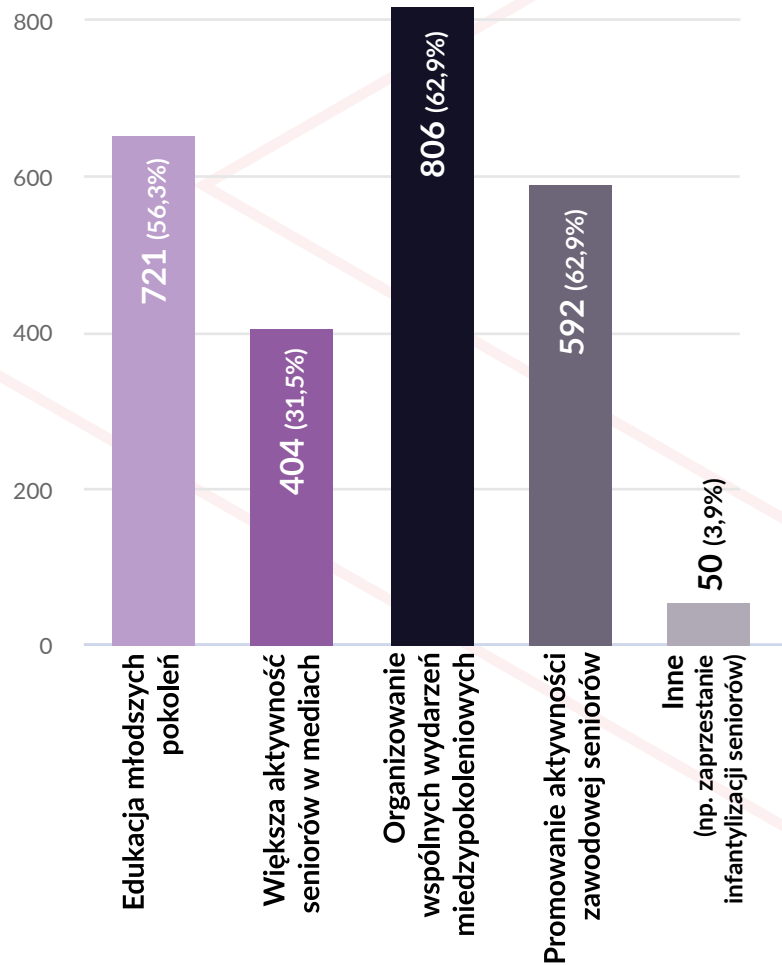

dr Michał Szczegieliak

Blisko 88% seniorów biorących udział w badaniu postrzega Polskę jako bezpieczne miejsce do życia. Wynik ten wskazuje, że starsze pokolenie, mimo globalnych zagrożeń i lokalnych wyzwań, nie dostrzega znaczących zagrożeń dla swojego komfortu. Może to wynikać z ich doświadczeń życiowych i przekonania o mniejszym narażeniu na przemoc czy przestępczość. Optymizm ten wspiera dobre samopoczucie, ale może zwiększać podatność na oszustwa.

JAKIE DZIAŁANIA MOGĄ POMÓC W PRZEŁAMYWANIU STEREOTYPÓW DOTYCZĄCYCH SENIORÓW?

1000

dr hab. Marta Podhorecka, prof. UMK

Wyniki badania wskazują, że respondenci uznają organizowanie wydarzeń międzypokoleniowych (62,9%) oraz edukację młodzieży (56,3%) za kluczowe działania w przełamywaniu stereotypów dotyczących osób starszych. Edukacja młodzieży na temat wkładu seniorów jest istotna w budowaniu szacunku między pokoleniami, a wspólne wydarzenia międzypokoleniowe mogą poprawić relacje między różnymi grupami wiekowymi.

Marcin Zajązkowski

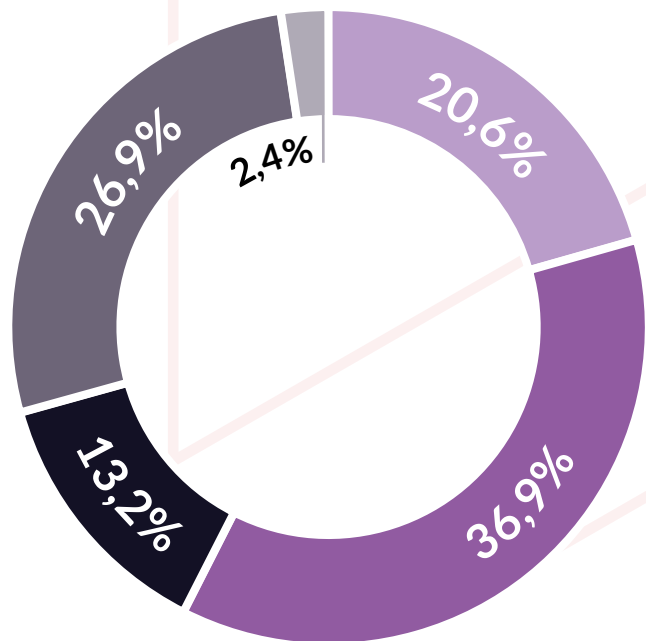
Udzielone odpowiedzi pokazują pilną potrzebę zmiany społecznego podejścia do seniorów. Wskazane przez respondentów działania, takie jak organizowanie wydarzeń międzypokoleniowych i edukacja młodszych pokoleń, sugerują, że wartość seniorów nie jest w pełni doceniana. To ważny sygnał dla instytucji publicznych, organizacji i firm, aby podjęły działania na rzecz integracji międzypokoleniowej i tworzenia przestrzeni, w których seniorzy mogą aktywnie współdziałać i dzielić się doświadczeniem.

Wiesława Tarnowska

Seniorzy jednoznacznie stwierdzają, że organizowanie wsparcia i wspólnych inicjatyw integruje środowisko seniorów w lokalnej społeczności. Konferencje, warsztaty, spotkania plenerowe, aktywność sportowa umożliwiają seniorom realizację w różnych dziedzinach. Zależy im, by młodsze pokolenie akceptowało ich tryb życia i okazywało szacunek. Oczekują projektów międzypokoleniowych, które przyniosą korzyści wszystkim. Seniorzy chcą być aktywni, zadbani i cieszyć się życiem, oczekując akceptacji swoich wyborów.

JAKIE WSPARCIE LUB INICJATYWY SPOŁECZNE BYŁYBY DLA CIEBIE NAJBARDZIEJ PRZYDATNE?

- ▶ Większy dostęp do informacji o wydarzeniach i usługach
- ▶ Nowe programy zdrowotne i profilaktyczne
- ▶ Szkolenia z nowych technologii
- ▶ Więcej miejsc spotkań dla seniorów
- ▶ Inne/nie mam zdania

Marcin Zajączkowski

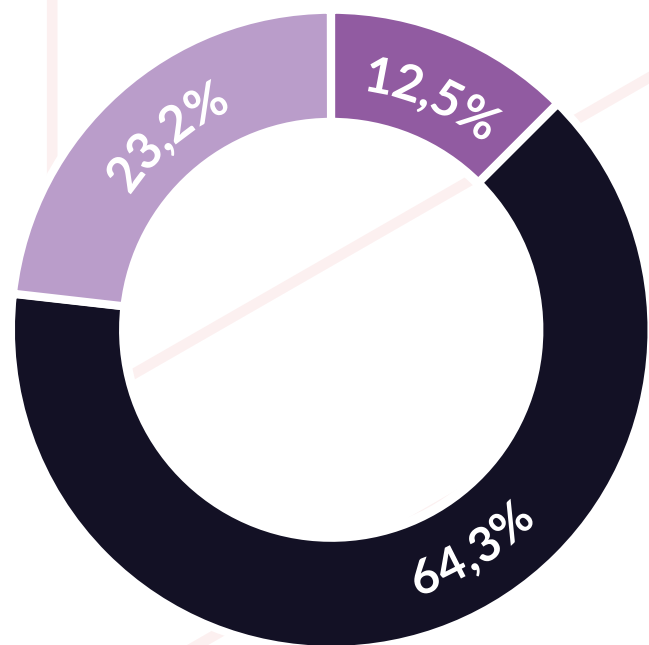
Najwięcej respondentów wskazało na potrzebę nowych programów zdrowotnych i profilaktycznych, co podkreśla rolę zdrowia w życiu seniorów i konieczność stałej opieki dostosowanej do ich potrzeb. Seniorzy pragną również integracji społecznej, przestrzeni do rozwijania pasji oraz dostępu do informacji i szkoleń z nowych technologii, co świadczy o chęci aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Wyniki pokazują dążenie do samodzielności i pełnego uczestnictwa w społeczeństwie wymagającego wsparcia w dostępie do zasobów.

Wiesława Taranowska

Odpowiadając na to pytanie, respondenci wskazują na potrzebę uruchamiania programów zdrowotnych i profilaktycznych, co świadczy o niedostatecznej pomocy podstawowej opieki zdrowotnej (długie kolejki, utrudniony dostęp do specjalistów, oczekiwanie na badania i rehabilitacje). Oczekują finansowania programów zdrowotnych, np. szczepienia, badania na prostatę, osteoporozę, cukrzycę czy raka piersi. Wskazują również na potrzebę większej liczby miejsc spotkań integrujących seniorów, jak świetlice czy kluby seniora. Badania w różnych samorządach mogą pomóc zrozumieć lokalne potrzeby seniorów.

CZY UWAŻASZ, ŻE SENIORZY SĄ WYSTARCZAJĄCO DOCENIANI W SPOŁECZEŃSTWIE?

POTRZEBY SPOŁECZNE I
BEZPIECZEŃSTWO

▶ Tak

▶ Nie

▶ Trudno powiedzieć

Marcin Zajączkowski

Wyniki badania wyraźnie pokazują, że większość respondentów dostrzega niedostateczne uznanie roli seniorów, co powinno skłonić nas do refleksji i działań. Zarządzana przeze mnie spółka angażuje się w inicjatywy wspierające seniorów, rozumiejąc ich wpływ na codzienne życie, zdrowie oraz poczucie przynależności do wspólnoty. Seniorzy to nie tylko osoby potrzebujące opieki, ale także ci, którzy posiadają ogromny bagaż doświadczeń i wiedzy. W obliczu starzejącego się społeczeństwa ich głos powinien być słyszalny, a potrzeby zaspokajane z szacunkiem.

dr hab. Marta Podhorecka, prof. UMK

Prezentowane dane pokazują, że tylko 12,5% respondentów uważa seniorów za wystarczająco docenianych w społeczeństwie, co wskazuje na wyraźny brak uznania. Aż 66% odpowiedziało „nie”, a 23,1% miało wątpliwości. Taki wynik może sugerować marginalizowanie seniorów i ich doświadczeń, co może negatywnie wpływać na ich jakość życia. Rekomendowane są programy promujące pozytywne postrzeganie seniorów, takie jak akcje społeczne, warsztaty czy projekty artystyczne, które zwiększą ich aktywność społeczną.

Wiesława Taranowska

Z wykresu wynika, że prawie 65% seniorów nie czuje się docenianych w swoich środowiskach. To sygnał dla decydentów o potrzebie intensywniejszych działań w polityce senioralnej, które poprawią postrzeganie życia osób starszych. Ważną rolę odgrywają państwo (programy senioralne), samorządy (projekty regionalne) i instytucje publiczne (polityka społeczna). Pracodawcy mogą wyróżnić seniorów, popularyzując „Zarządzanie wiekiem”, co umożliwi starszym pracownikom dzielenie się wiedzą i wydłużenie aktywności zawodowej na korzystnych warunkach.

GŁÓWNE WNIOSKI Z 50 WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH

Wywiady pogłębione zostały przeprowadzone w okresie od 10 października do 10 listopada 2024 roku z 50 rozmówcami w wieku od 60 do 93 lat. Nieznaczną większość stanowiły kobiety (52%). To osoby starsze, z którymi nasi przedstawiciele rozmawiali podczas licznych wydarzeń senioralnych w całej Polsce odbywających się pod patronatem medialnym Głosu Seniora lub organizowanych przez Stowarzyszenie MANKO. Podczas wywiadów zadaliśmy 8-11 pytań (w zależności od przebiegu rozmowy) dotyczących wybranych obszarów życia seniorów.

Seniorzy wskazywali, że główną motywacją do uczestnictwa w spotkaniach jest potrzeba kontaktów międzyludzkich i podtrzymywanie relacji (64%), oderwanie się od codziennych trosk (16%), a także samotność (8%). Choć rozmówcy podkreślali potrzebę rozmowy z drugim człowiekiem, zaledwie 4% z nich spotyka się z kimś regularnie. W przeważającej części seniorzy biorą udział w spotkaniach towarzyskich kilka razy w miesiącu (34%), raz w tygodniu (24%) lub bardzo rzadko (26%).

Jeśli mowa o sposobie zaangażowania się w lokalne inicjatywy, seniorzy najczęściej podawali udział we wszelkiego rodzaju festynach i kiermaszach (18%) czy inicjatywach kulturalnych organizowanych przez okoliczne domy kultury (20%). Osoby, które na co dzień mieszkają w placówkach i zakładach, biorą udział jedynie w wydarzeniach, jakie mają miejsce właśnie tam. Rozmowy pokazały również, że ci najstarsi seniorzy – samotni i schorowani – albo w ogóle nie angażują

się w jakiegokolwiek inicjatywy (20%), albo „jedynie” wspomagają parafię i sąsiadów (14%).

Seniorzy wyrażali zainteresowanie różnorodnymi zajęciami, głównie: ćwiczeniami ruchowymi (44%), warsztatami artystycznymi (44%), kursami komputerowymi (32%) oraz zajęciami edukacyjnymi (26%), przede wszystkim z zakresu finansów i języków obcych. Podkreślali także potrzebę organizacji wydarzeń pozwalających na integrację międzypokoleniową (16%). Jak się okazało, zajęcia, w których seniorzy najchętniej wzięliby udział, to również zajęcia, których im brakuje w najbliższej okolicy.

Zainteresowanie warsztatami z obsługi komputera ma swoje odzwierciedlenie w odpowiedziach na pytanie o korzystanie z Internetu. Większość seniorów używa go do podstawowych czynności, takich jak komunikacja z bliskimi przez komunikatory (44%) i wyszukiwanie informacji (16%). Mimo tego 36% pytanym wciąż nie czuje się pewnie podczas korzystania z Internetu. Tylko niewielka grupa deklarowała posiadanie zaawansowanych umiejętności, np. korzystanie z bankowości internetowej czy zakupów on-line (8%).

Z Internetu nie korzysta **30%** rozmówców, a bardzo rzadko i to z pomocą bliskich lub pracowników placówki – **14%**. Podczas wywiadów zapytaliśmy również o dostęp do usług. Zdaniem **36%** rozmówców pomoc społeczna jest ograniczona, dla **10%** – dobrze zorganizowana. Mimo wszystko wskazywali na niedostateczną liczbę pracowników. Z kolei w przypadku usług zdrowotnych 48% seniorów twierdzi, że dostęp do lekarzy jest dobry, ale za to czas oczekiwania pozostawia wiele do życzenia. Taką sytuację opisywali zwłaszcza ci, którzy mieszkają w średnich i dużych miastach. Na wsi i małych miastach dostęp ten jest znacząco utrudniony – problem stanowi także brak komunikacji.

W tym kontekście seniorzy nadmienili, jakich usług im najbardziej brakuje. Najczęściej mówili o pomocy w podstawowych czynnościach (**32%**), a także rehabilitacji i fizjoterapii (**24%**). Pojedynczo wskazywali także na: Kluby Seniora (w małych miejscowościach), bezpłatne badania i konsultacje zdrowotne, wsparcie dla opiekunów osób z niepełnosprawnością, pomoc prawną i punkty pomocy technicznej. Kwestią mającą znaczący wpływ na jakość życia osób starszych

jest bezpieczeństwo. **Aż 74%** rozmówców obawia się oszustw telefonicznych, a **22%** – internetowych. Choć w głównej mierze seniorzy skupili się na bezpieczeństwie finansowym, niektórzy odnosili do bezpieczeństwa fizycznego: braku pasów, chodników i lamp, braku podjazdów i infrastruktury niedostosowanej do osób z ograniczeniami ruchowymi. Jedna osoba obawia się braku szybkiego dostępu do pomocy w nagłym przypadku. Według **36%** rozmówców rozwiązaniem, które pomogłoby uświadamiać seniorów na temat oszustw, są spotkania i warsztaty. Z kolei **16%** wskazało na drukowaną formę, taką jak foldery czy ulotki. Wywiady pokazały także, jak zdaniem rozmówców społeczeństwo widzi osoby starsze. Ich zdaniem seniorzy są uważani za mniej zaradnych (**40%**) i zaangażowanych w życie społeczne (**10%**). Według **28%** pozostali zapominają o seniorach i nie dostrzegają ich potrzeb. Mimo wszystko część rozmówców (**12%**) powiedziało, że seniorzy są grupą coraz bardziej docenianą za swoje doświadczenie i wiedzę.

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

SZANOWNI PAŃSTWO,

Dziękujemy wszystkim naszym partnerom za dotychczasową współpracę. Serdecznie zapraszamy do jej kontynuacji przy realizacji naszych proseniorskich inicjatyw i kampanii, takich jak: Solidarni z Seniorami – Razem Damy Radę, Stop manipulacji – Nie daj się oszukać, Szkoła Przyjazna Seniorom, Zażywaj Leki Bezpiecznie, Gmina Przyjazna Seniorom, Ogólnopolska Karta Seniora, Pracodawca Przyjazny Seniorom czy XII Międzynarodowe Senioralia w Krakowie. Zachęcamy Państwa do współpracy jako partner, patron lub ambasador naszych działań w swojej lokalnej społeczności. Jeśli chcieliby Państwo wzmocnić rozwój polityki senioralnej w swoim środowisku – w gminie, powiecie czy województwie – służyliśmy wsparciem i doświadczeniem. Można również wesprzeć nasze działania poprzez darowiznę lub przekazanie 1,5% podatku na **Stowarzyszenie MANKO – Głos Seniora** (OPP). Środki te trafiają na Fundusz Wsparcia Samotnych i Oszukanych Seniorów. Więcej informacji na www.glosseniora.pl oraz w naszej telewizji internetowej Głos Seniora TV dostępnej pod linkiem www.youtube.com/GlosSenioraTV.

Solidarni z Seniorami – razem damy radę!

ŁUKASZ SALWAROWSKI

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia MANKO

EWA HOŁOTA

Członkini Zarządu
Stowarzyszenia MANKO

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków otrzymanych od Zleceniodawcy w ramach rządowego programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025. Edycja 2024

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków otrzymanych od Zleceniodawcy w ramach rządowego programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025. Edycja 2024

POZNAJ SZCZEGÓŁY WSPÓŁPRACY I DOŁĄCZ DO NAS!

www.facebook.com/GlosSeniora

12 429 37 28

Os. Urocze 12, 31-953 Kraków

promocja@manko.pl | poczta@manko.pl

www.glosseniora.pl

